

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش هنر

پایه هفتم
دوره اول متوسطه پیش حرفه ای

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب: آموزش هنر- پایه هفتم دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای- کد ۵۷۰۸۱

پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: پدram حکیم زاده، فریده رئیسی ماکیبانی، زهرا معینی، فرزانه کوچک خانی (اعضای گروه تألیف)- بهروز راستانی (ویراستار)- شیوا پور محمد (حروفچینی)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - زهرا محمدنظامی (امور فنی) - ناهید خیام‌باشی (امور فنی رایانه‌ای)- راحله زادفتح‌اله (تصحیح)- فرشته نجفی (مدیر هنری و طراح گرافیک) - مهسا قبايي (طراح جلد) - اعظم لاریجانی (عکاس)- هدا حدادی، شعله محلوچی، فاطمه رادپور، فرشته نجفی (تصویرگران)

نشانی سازمان: تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶، تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران- کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵- ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹- ۳۷۵۱۵

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: هشتم ۱۴۰۰

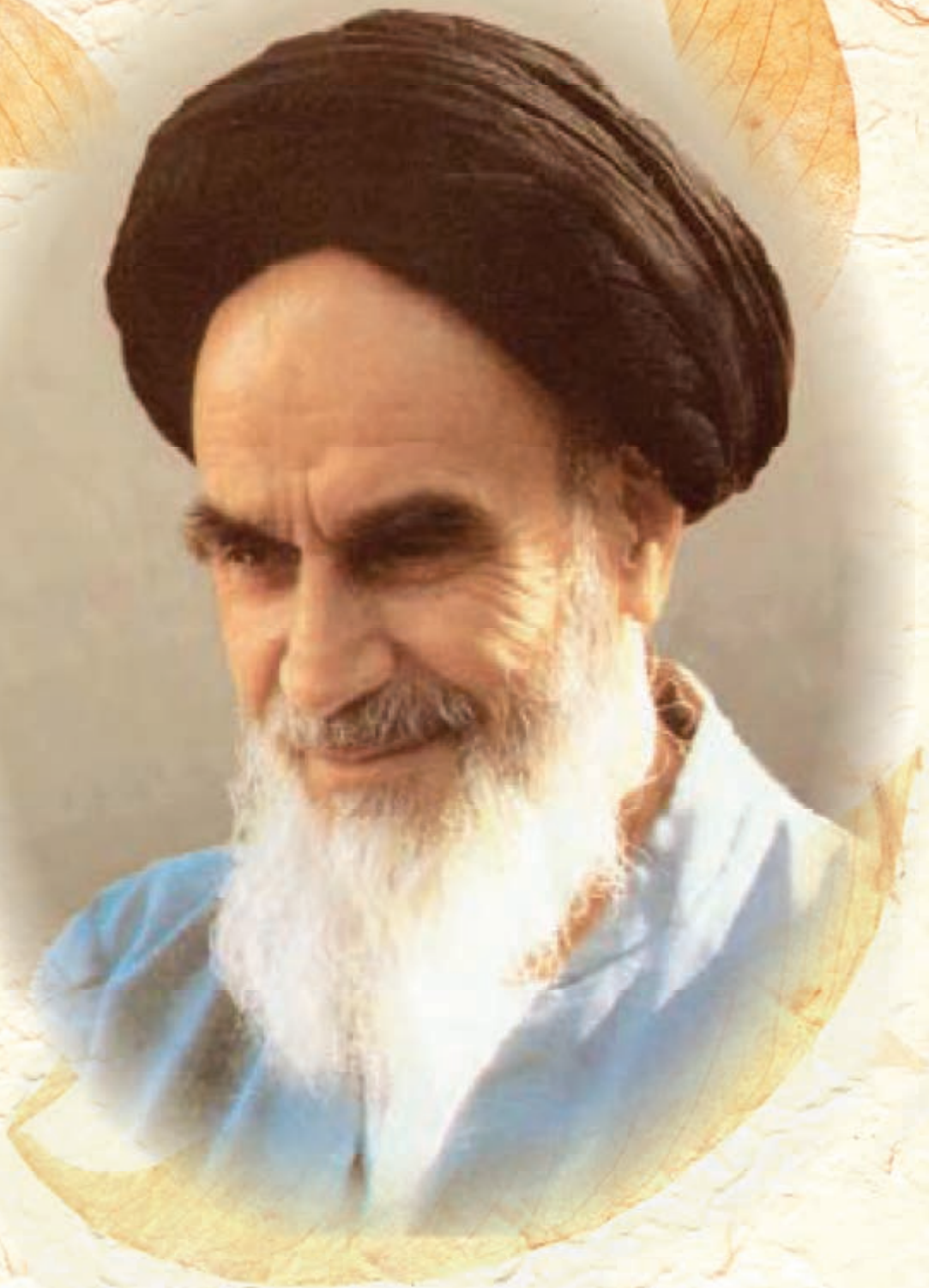
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۸-۱۵۴۱-۰۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1541-8

بسمه تعالی

فرایند تولید برنامه درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک فعالیت منسجم، هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سازماندهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریبان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

معاون وزیر و رییس سازمان
آموزش و پرورش استثنایی کشور

خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد.

سخنی با همکاران گرامی؛

هنر پدیده‌ای جهانی است که در همه‌ی ابعاد زندگی وجود دارد و همه‌ی انسان‌ها در حیات آن نقش دارند. هنر هر جامعه نشانگر تمدن آن جامعه است . در جهان امروز به ویژه در قرن حاضر ، درس هنر در میان عناوین و موضوعات درسی دانش‌آموزان، جایگاه ویژه‌ای یافته است . با توجه به آگاهی از اهمیت و جایگاه درس هنر برای بالا بردن سطح شناخت، تقویت خلاقیت و بروز توانایی‌های «دانش‌آموزان با نیازهای ویژه» سازمان آموزش و پرورش استثنایی اقدام به تدوین کتاب آموزش هنر نموده است. لذا برای آموزش مناسب کتاب حاضر، توجه شما را به ویژگی‌های ساختاری آن جلب می‌کنیم:

ساختار کتاب

۱- تعداد درس‌ها براساس سرفصل‌های اساسی درس هنرتنظیم شده است. این سرفصل‌ها عبارت‌انداز: نقاشی، طراحی - مبانی، کاردستی (کلاژ، کاغذ و تا، کاغذ و برش و حجم سازی)، چاپ، موسیقی و تربیت شنوایی و نمایش.

۲ - در کلیه مبحث‌ها رویکرد اصلی کتاب که توسعه‌ی مهارت‌های حسی - حرکتی است ، با انجام تمرین‌های «آموزش گام به گام»، مورد توجه قرار گرفته است که این موضوع به تربیت هنری و بالارفتن ذوق و خلاقیت هنری دانش‌آموزان می‌انجامد.

۳ - آموزش مفاهیم هنری با توجه به زمینه‌ی روان‌شناختی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، تدوین شده است و سعی براین بوده است که عناوین و متن درس‌ها، ساده و در حدّ توان دانش‌آنان باشد و از به کارگیری عبارت‌های ثقیل و دور از ذهن خودداری شود.

۴ - با توجه به تفاوت شرایط اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی دانش‌آموزان، همکاران گرامی می‌توانند تمرین‌های مناسب برای هر درس را، مشابه با تمرین‌های ارائه شده، طراحی و اجرا کنند.

روش‌های تدریس

طراحی آموزشی برای درس هنر باید به گونه‌ای باشد که در کلاس، فضایی آرام، آزاد و با نشاط بیافریند تا بستر مناسبی برای بروز استعدادها، خلاقیت‌ها و همچنین ارضای نیازهای دانش‌آموزان به زیباشناسی و آفرینش هنری فراهم آورد.

در فرآیند فعالیت‌های یاددهی- یادگیری می‌توان از همه‌ی روش‌های تدریس که اساس آن‌ها فعالیت و مشارکت دانش‌آموز است، استفاده کرد و علاوه بر مشارکت دانش‌آموز در فرآیند تجربه‌های یادگیری، باید زمینه‌ی بروز خلاقیت او نیز مورد توجه باشد و تلفیق رشته‌های هنری هم در هر جا که میسر است، انجام شود.

نکته‌های قابل توجه در فرآیند یاددهی - یادگیری

- بیشتر وسایلی که در متن درس‌ها پیش‌بینی شده، در دسترس است و به راحتی تهیه می‌شود.

- در پایان هر جلسه، فهرست وسایل مورد نیاز جلسه‌ی بعد به اطلاع دانش‌آموزان برسد.

- برای ایجاد اعتماد به نفس، دانش‌آموزان را عادت دهید به طور مستقل کار کنند. البته برای گسترش روحیه‌ی همکاری، انجام برخی فعالیت‌ها به صورت گروهی توصیه می‌شود.

- در ابتدای شروع هر فعالیت، اقدامات لازم جهت مشاهده‌ی محیط اطراف یا نمونه کارهای عملی فراهم کنید.

- لازم است بر فعالیت‌های دانش‌آموزان دقت و نظارت کامل داشته باشید و آن‌ها را راهنمایی کنید تا از وسایل و ابزار خود به خوبی نگه‌داری کنند.

- بعد از چند درس می‌توانید نمایشگاهی از آثار دانش‌آموزان برپا کنید.

- دانش‌آموزان را تشویق کنید که تا در حد خود از قدرت تخیل و تفکرشان استفاده کنند و هنگام کار، به آن‌ها آزادی عمل بدهید تا مطابق با سلیقه و نظر خود فعالیت کنند. همچنین از تحمیل نظرهای شخصی در کار آن‌ها خودداری کنید تا آنان نیز از ساخت نمونه‌های کلیشه‌ای بپرهیزند.

- دانش‌آموزان علاقه‌مند به انجام فعالیت‌ی ویژه می‌توانند با نظارت والدین خود، آن را با طرح جدید در اوقات فراغت تکرار کنند.

ارزش‌یابی

ارزش‌یابی به صورت مستمر و پایانی انجام می‌گردد. در فرایند ارزش‌یابی مستمر، فعالیت‌های فردی و گروهی دانش‌آموز و نتیجه‌ی این فعالیت‌ها که محصول هنری اوست، با مشارکت آموزگار، خود دانش‌آموز و هم‌کلاس‌های او سنجیده و قضاوت می‌شود.

فهرست

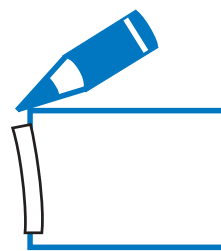
۱۰	طراحی، مبانی / نقطه		۱
۱۲	کاردستی / کاغذ و تا (ساخت کلاه)		۲
۱۴	چاپ / چاپ انگشتی (گیلاس)		۳
۱۸	نمایش / (تقویت و لحن بیان ۱)		۴
۲۰	موسیقی و تربیت شنوایی / (تشخیص صداهای محیط)		۵
۲۲	طراحی، مبانی / خط مستقیم (عمودی - افقی)		۶
۲۶	کاردستی / کاغذ و برش (آویزهای کاغذی)		۷
۲۸	چاپ / چاپ لگه‌ی جوهر		۸
۳۰	نمایش / (تقویت لحن و بیان ۲)		۹
۳۲	موسیقی و تربیت شنوایی / (صدا سازها)		۱۰
۳۴	طراحی، مبانی / خط مستقیم (مورب)		۱۱
۳۶	کاردستی / شکل سازی با کاغذ (کرم شب تاب)		۱۲
۳۸	چاپ / چاپ با اشیای برجسته		۱۳
۴۲	نمایش / (تقویت لحن و بیان ۳)		۱۴

۴۴	چاپ / چاپ با نخ و جوهر		۱۵
۴۶	طراحی، مبانی / (خط منحنی)		۱۶
۴۸	کاردستی / (ساخت کارت تبریک)		۱۷
۵۰	چاپ / چاپ با قالب آماده		۱۸
۵۴	طراحی، مبانی / (خط شکسته)		۱۹
۵۶	نمایش / (اجرای قصه گویی)		۲۰
۵۸	کاردستی / شکل سازی با کاغذ (تابلوی پرنده)		۲۱
۶۲	نقاشی و طراحی (رنگ آمیزی یک نقش اسلامی - ایرانی)		۲۲
۶۴	کاردستی / (ساخت عروسک فرشته)		۲۳
۶۸	چاپ / چاپ با اسفنج شکل دار		۲۴
۷۰	نقاشی		۲۵
۷۲	(متن نمایشی ۱) (پس کی؟)		پیوست :
۷۸	(متن نمایشی ۲) (دختر دهقان)		
۸۴	الگوها		

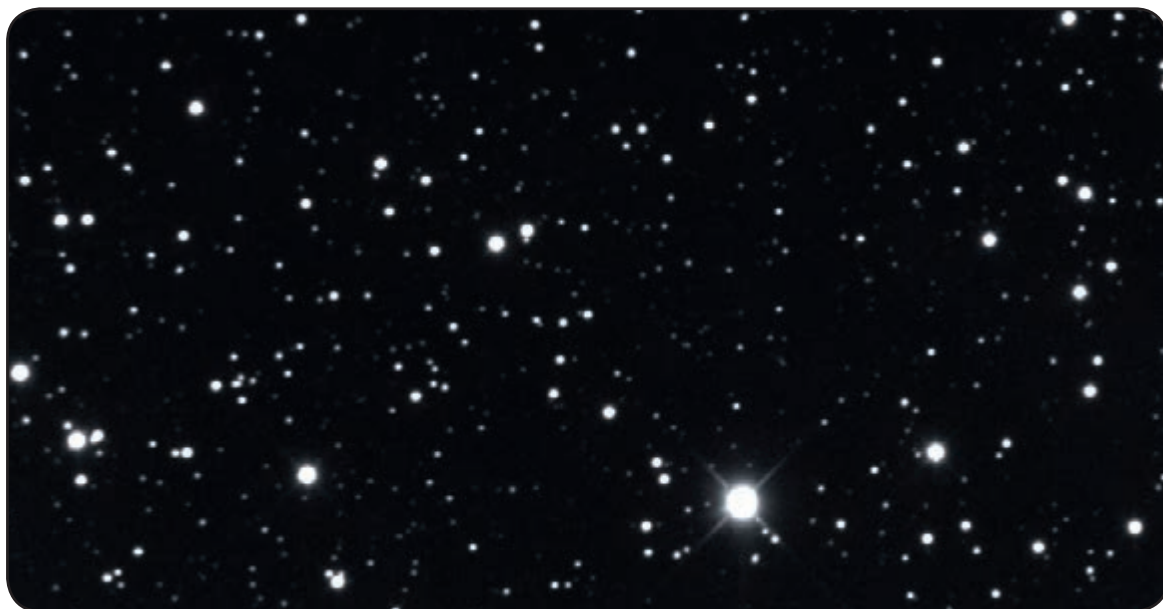
وسایل و مواد مورد نیاز:

- مداد نرم
- کاغذ سفید A4
- مقوای سیاه
- چسب مایع یا ماژیکی
- دستگاه سوراخ کن
- خط کش

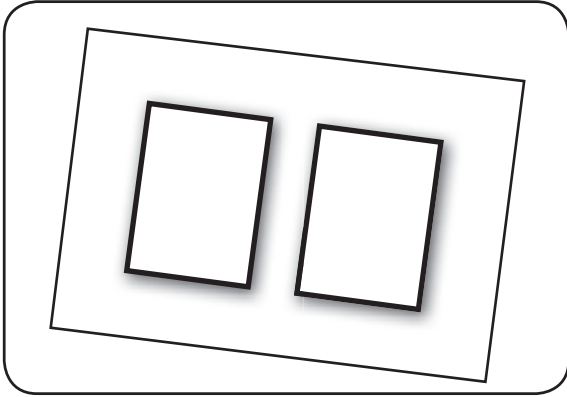

- آیا تا به حال، شب‌ها به آسمان نگاه کرده‌اید؟ چه دیده‌اید؟
- مداد خود را روی کاغذ فشار دهید، اثری که باقی می‌ماند، نقطه است.

به دقت به چند ستاره که پشت سر هم هستند نگاه کنید، چه می‌بینید؟

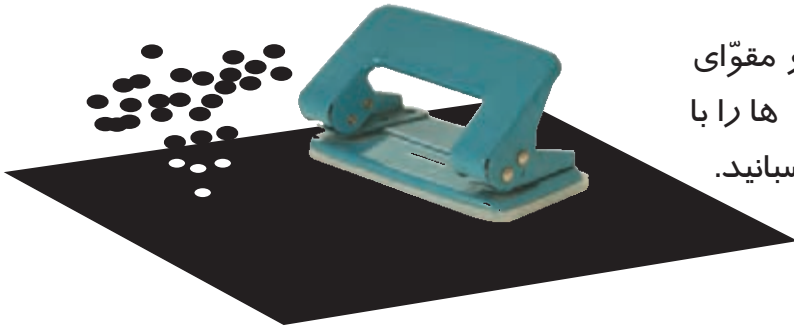

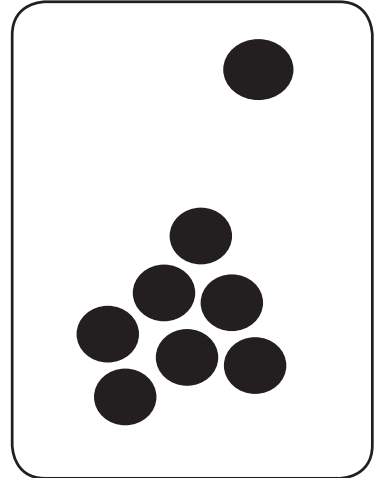
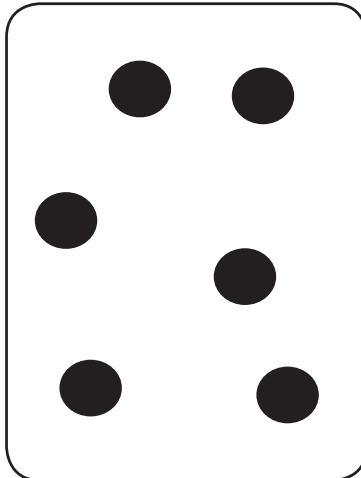
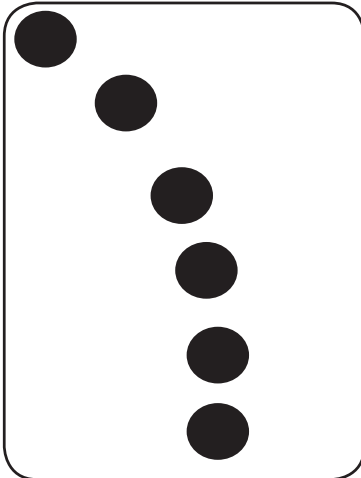
گام به گام انجام دهید:

۱- کاغذهایی را که در آن ها کادرهایی به ابعاد 17×12 سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۲- با استفاده از دستگاه سوراخ کن و مقوای سیاه، تعدادی دایره تهیه کنید و آن ها را با ترکیب های متفاوت داخل کادر بچسبانید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

شما می توانید، با استفاده از مقوای رنگی یا پولک نیز تمرین های بالا را انجام دهید.

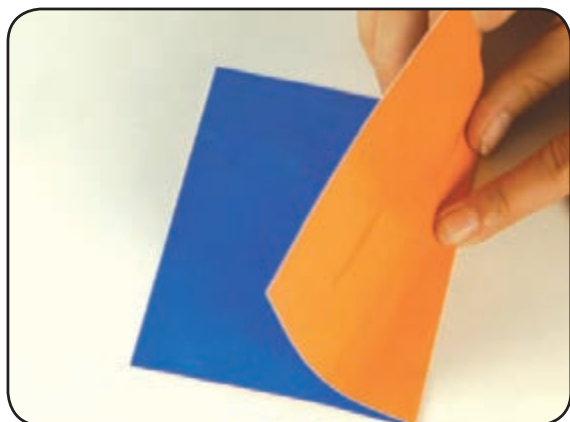

ساخت کلاه

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذهای رنگی در اندازه‌های ۵۰×۷۰ سانتی‌متر
- قیچی

گام به گام انجام دهید:
۱- کاغذ رنگی را از وسط با دقت تا بزنید.

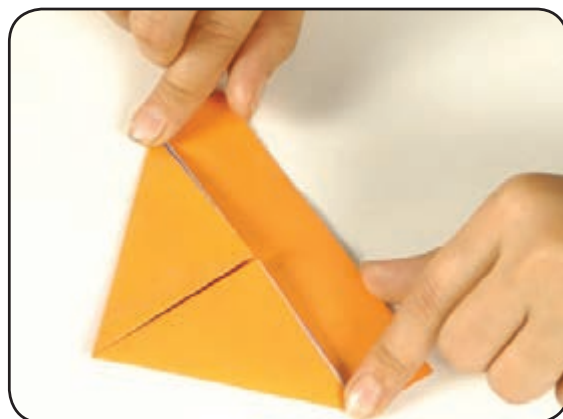
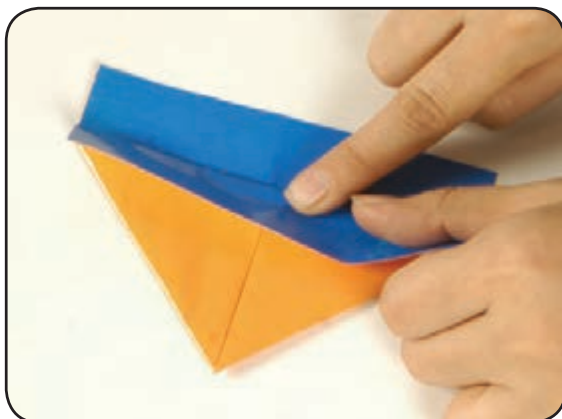

۳- تای آخر را باز کنید و گوشه‌ی سمت راست را، تا خط وسط بیاورید و تا بزنید.

۲- بار دیگر کاغذ خود را از وسط تا بزنید.

۴- گوشه‌ی سمت چپ را نیز تا خط وسط بیاورید و تا بزنید.
 ۵- لبه‌ی پایین را مانند شکل، به طرف بالا تا بزنید.

حالا یک کلاه دارید. آن را چگونه تزیین می‌کنید؟

لیوان

کلاه

قایق

چاپ انگشتی (گیلاس)

وسایل و مواد مورد نیاز:

- رنگ گواش یا جوهر رنگی
- کاغذ یا مقوای رنگی
- ماژیک یا مداد رنگی
- بشقاب یک بار مصرف
- دستمال کاغذی یا پارچه ای

گام به گام انجام دهید:

۲- رنگ های مورد علاقه ی خود را در بشقاب بگذارید.

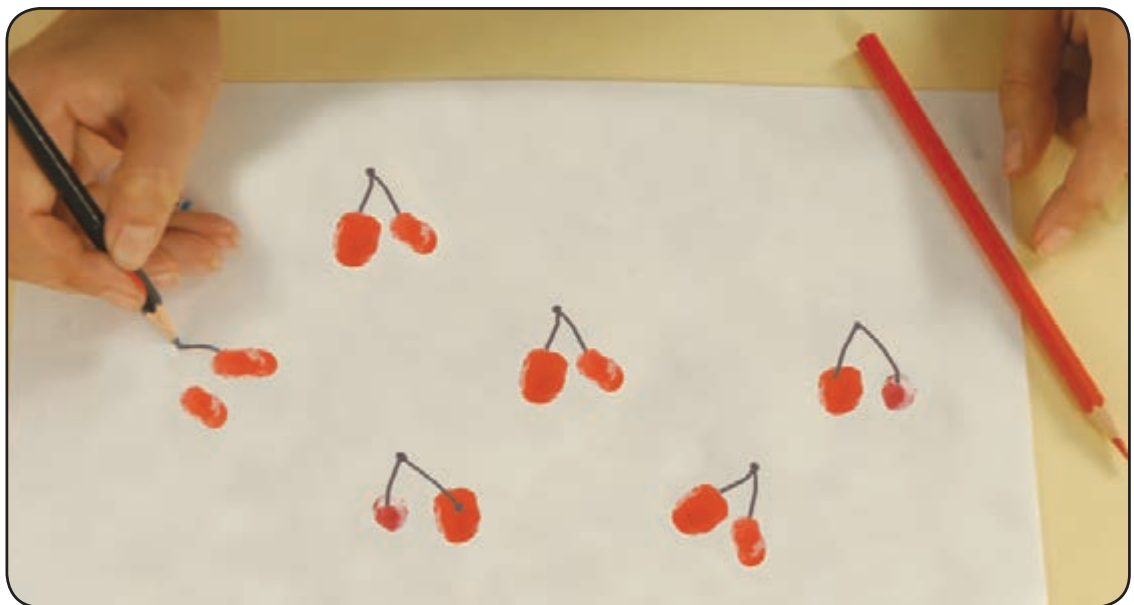
۱- کاغذ را روی میز قرار دهید.

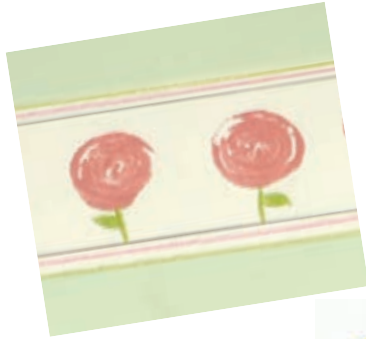
۳- انگشت خود را رنگی کنید و هر طور دوست دارید، به صورت پراکنده، روی کاغذ فشار دهید.

۴- پس از خشک شدن رنگ روی کاغذ، با مداد رنگی یا ماژیک شکل را کامل کنید.

حالا یک کاغذ نقش دار زیبا دارید.

تقویت لحن و بیان ۱

آیا تا به حال به داستان‌هایی که قصه گو*ها می‌گویند، گوش داده‌اید؟ اگر دوست دارید مانند قصه گوها برای دوستان خود داستان بگویید، گام به گام فعالیت‌های زیر را انجام دهید.

۱ - جمله‌ها را با صدای بلند ادا کنید.

مثال: آهای، آهای گرگ آمد، گرگ آمد! کمک کنید، گرگ، گرگ!

۲ - جمله‌ها را با صدای کوتاه ادا کنید.

مثال: یواش‌تر حرف بزن، احمد کوچولو خوابیده!

۳ - جمله‌ها را با صدای افراد پیر ادا کنید.

مثال: آهای پسر جون، بیا کمک کن!

۴ - جمله‌ها را با صدای کودک ادا کنید.

مثال: مامان، بابا، منو ببرید پارک!

۵ - جمله‌ها را با تقلید صدای حیوانات ادا کنید.

مثال: ماو، ماو، من گشنمه، غدام کمه.

غذا می‌خوام یه عالمه!

* به قصه گو، قصه خوان هم می‌گویند.

۶- جمله‌ها را با احساس‌های زیر ادا کنید.

«عصبانی» - مثال: چه کسی به کیف من دست زده؟ خودکار من کو؟

«مهربان» - مثال: خسته شدم، بهتره کمی استراحت کنی!

«غمگین» - مثال: خواب موندم، به مدرسه‌ام نرسیدم!

«شاد» - مثال: خبر، خبر! قراره بریم گردش علمی!

۷- جمله‌ها را با حالت‌های زیر ادا کنید.

«سؤالی» - مثال: چه کنم؟ چه کار کنم؟ چه حقه‌ای سوار کنم؟

«تعجبی» - مثال: به به ... عجب غذایی! به به ... چه میوه‌هایی!

«خبری» - مثال: باران می‌بارد، بهتر است با خودت چتر ببری!

«دستوری» - مثال: فقط تو باید سوار این اسب شوی!

«خواهشی» - مثال: مریم! مریم! من سیب می‌خواهم، بیا به من

سیب بده!

تشخیص صداهای محیط

تمرین اول:

۱- برای مدت یک دقیقه چشمان خود را ببندید و در این مدت، به صداهای اطراف خود گوش کنید. بگویید چه صداهایی را شنیده اید؟

۲- چه صداهایی از همه به شما نزدیک‌تر، و چه صداهایی از همه به شما دورتر بوده اند؟

۳- صداهای خوشایند و ناخوشایند را به طور جداگانه بگویید.

۴- هر کدام از صداها را، چه کسی تولید کرده است؟

۵- هر کدام از شما، یکی از صداهایی را که شنیده است، تقلید و تکرار کند.

۶- کدام صداها را انسان درست کرده است؟

تمرین دوم:

برای مدت یک دقیقه، چشمان خود را ببندید و در این مدت فکر کنید در بازار هستید. چه صداهایی را می شنوید؟

تمرین سوم:

برای مدت یک دقیقه، چشمان خود را ببندید و در این مدت فکر کنید در باغ وحش هستید. چه صداهایی را می شنوید؟

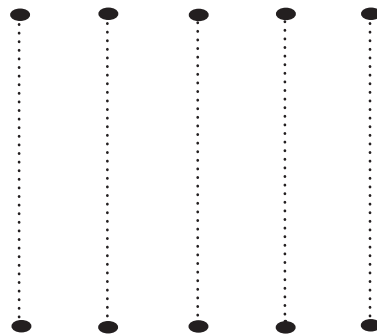

خط مستقیم (عمودی - افقی)

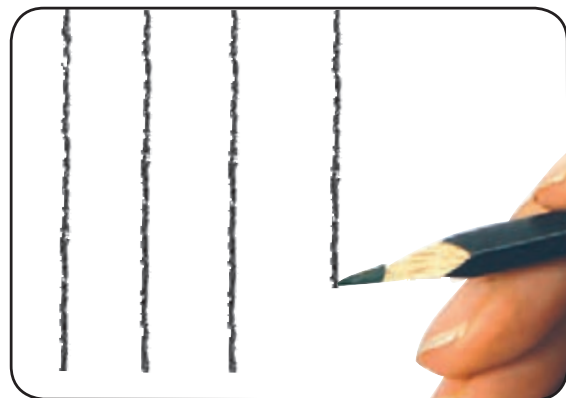
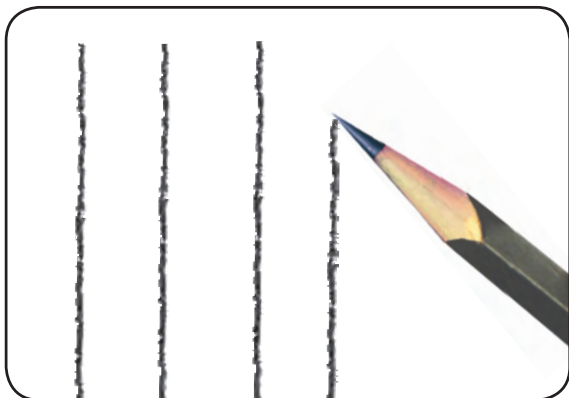
وسایل و مواد مورد نیاز:

- مداد نرم
- کاغذ سفید A4
- مقوای سیاه
- چسب
- قیچی یا تیغ موکت بُری
- خط کش فلزی

- آیا می دانید از کنار هم قرار گرفتن نقطه ها خط به وجود می آید؟

حالا با مداد نرم، نقطه ها را به هم وصل کنید.

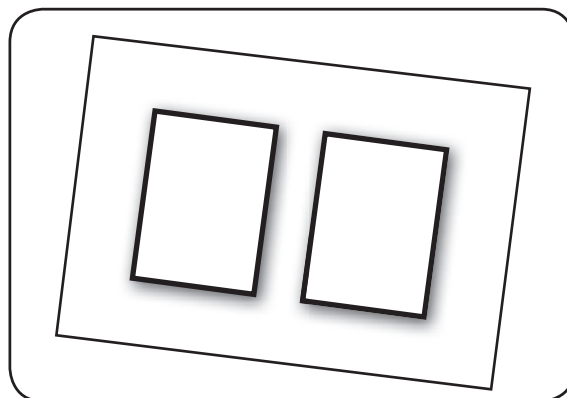
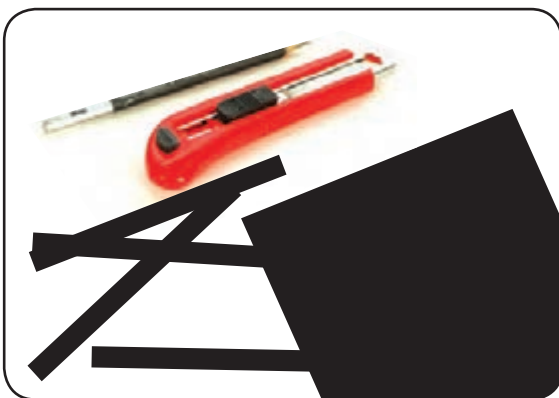

مداد را بالای صفحه قرار دهید و از بالا به پایین و از پایین به بالا، خط مستقیم بکشید.

نام این خط، «خط عمودی» است. آیا می توانید نمونه های دیگری مثال بزنید؟

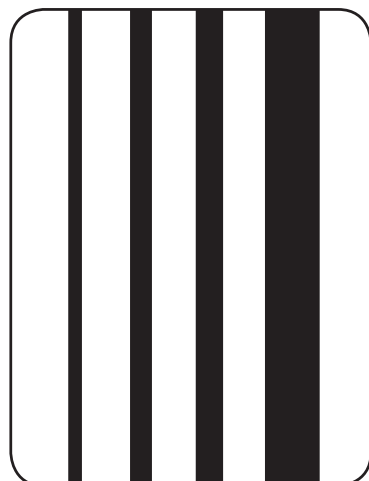
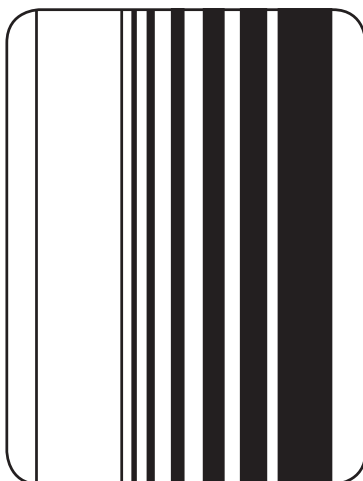
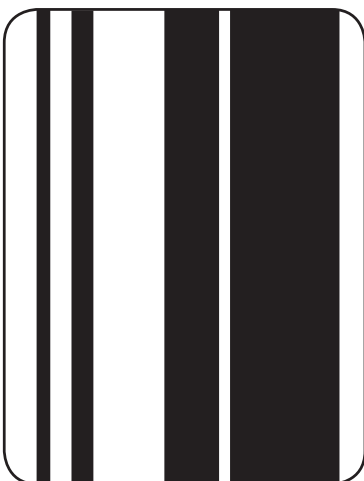
گام به گام انجام دهید:

۲- با استفاده از خط کش فلزی و تیغ موکت بُری، مقوای سیاه را به شکل نوارهایی با پهنای متفاوت و به طول ۱۷ سانتی متر ببرید و نوارها را درون کادر، به شکل خط های عمودی بچسبانید.

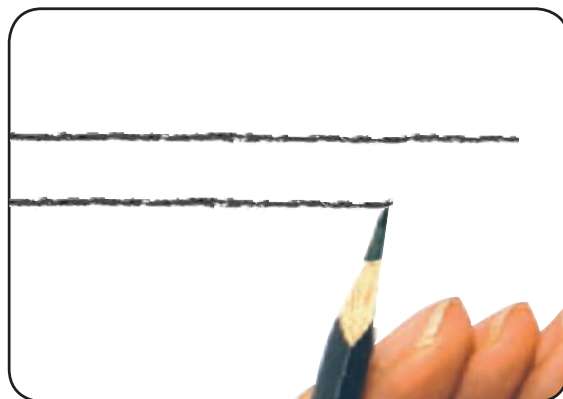
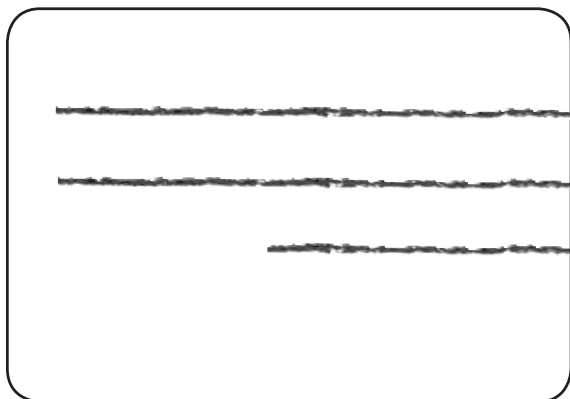
۱- کاغذ هایی را که در آن ها کادرهایی به ابعاد 17×12 سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

- با مداد نرم، نقطه‌ها را به هم وصل کنید.

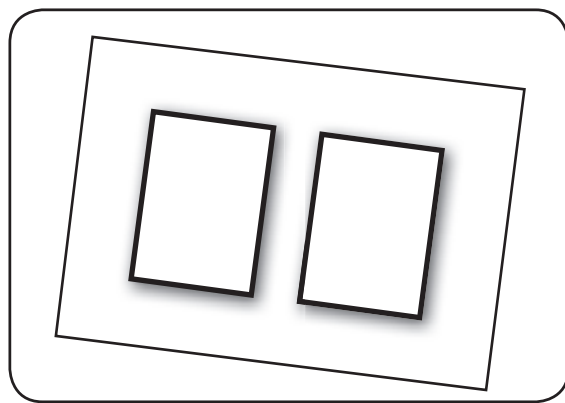
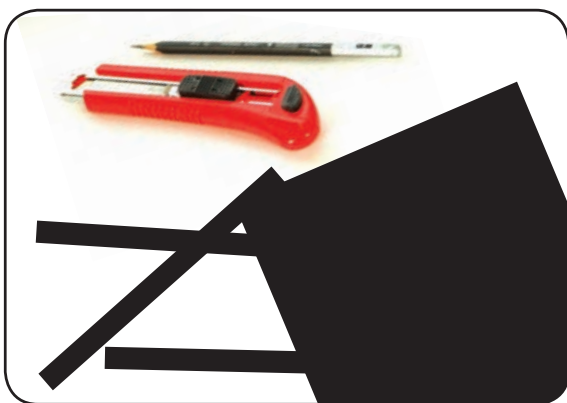

- مداد را روی کاغذ قرار دهید و خط‌هایی از چپ به راست و از راست به چپ به طور مستقیم بکشید.
نام این خط، «خط افقی» است.

گام به گام انجام دهید:

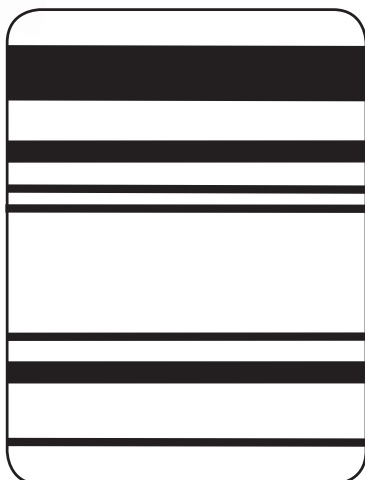

۲- با استفاده از خط کش فلزی و تیغ موکت بُری، مقوای سیاه را به شکل نوارهایی با پهنای متفاوت و به طول ۱۲ سانتی متر ببرید و نوارها را درون کادر، به شکل خط های افقی بچسبانید.

۱- کاغذ هایی را که در آن ها کادرهایی به ابعاد ۱۷ × ۱۲ سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

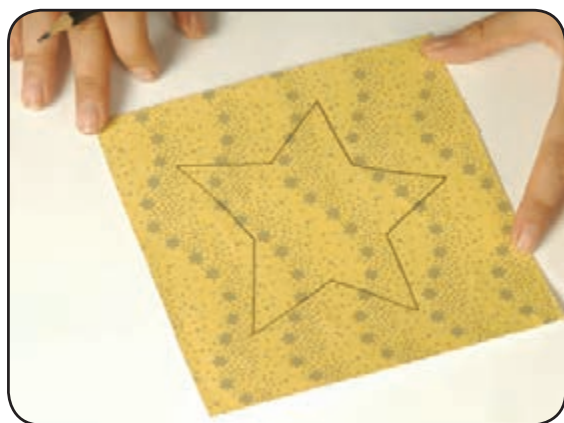
کاغذ و برش (آویزهای کاغذی)

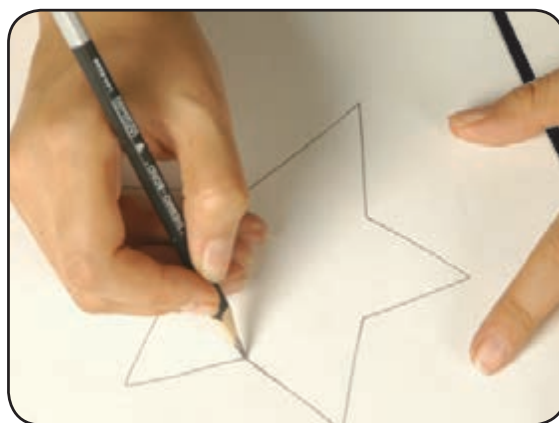
وسایل و مواد مورد نیاز:

- مقوای رنگی دو رو
- مداد
- قیچی
- روبان با قیطان های رنگی
- الگو (به انتخاب شما)
- کاغذ کپی (کاربن)

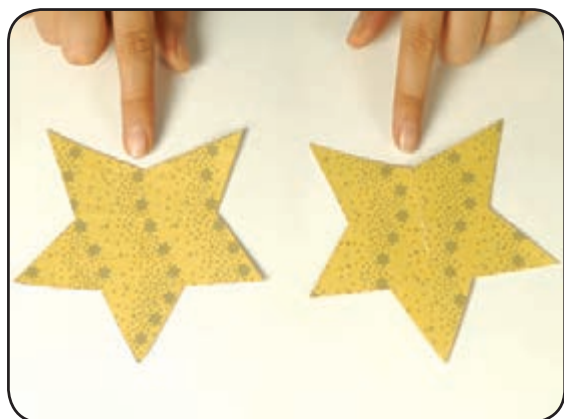
گام به گام انجام دهید:

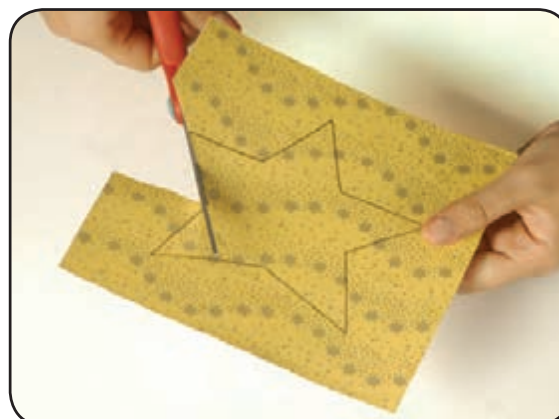
۲- با استفاده از کاربن، الگو را روی مقوای منتقل کنید.

۱- مقوای رنگی مورد علاقه ی خود را روی میز قرار دهید.

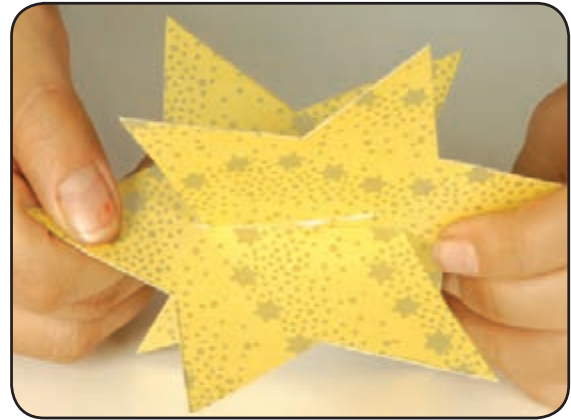
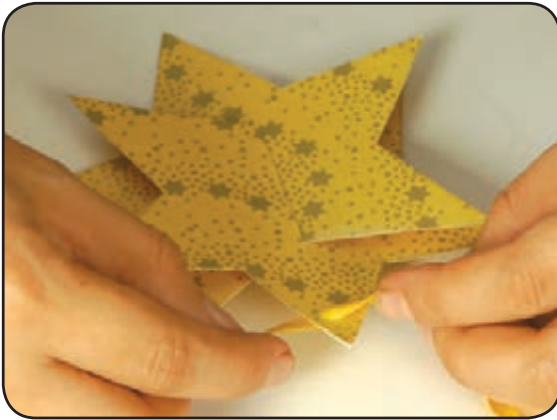
۴- این کار را تکرار کنید.

۳- به وسیله ی قیچی، شکل را با دقت ببرید و از مقوای جدا کنید.

۵- مطابق شکل، نقطه چین‌ها را برش بزنید. ۶- حال می‌توانید مطابق تصویر، دو قطعه شکل خود را داخل یکدیگر قرار دهید.

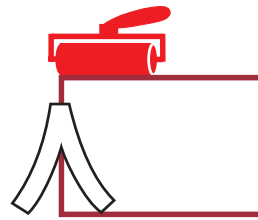
۷- اگر به کاردستی خود روبانی وصل کنید، آویزی زیبا خواهید داشت.

در چه جاهایی می‌توان از آویزهای ساخته شده استفاده کرد؟

چاپ لکّه‌ی جوهر

وسایل و موادّ مورد نیاز:

- جوهرهای رنگی
- کاغذهای سفید یا رنگی
- ماژیک یا مدادهای رنگی
- دستمال کاغذی یا پارچه‌ای
- قطره چکان

گام به گام انجام دهید:

۲- کاغذ را با دقت از وسط تا بزنید.

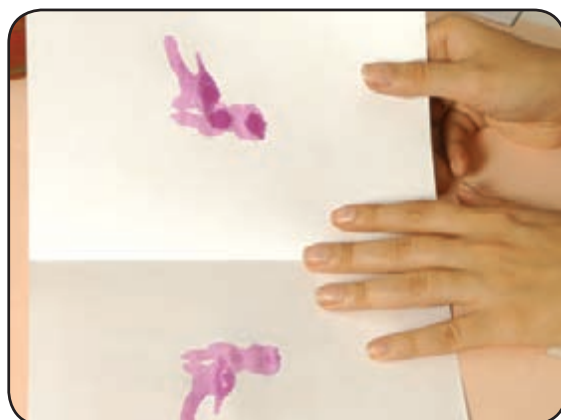
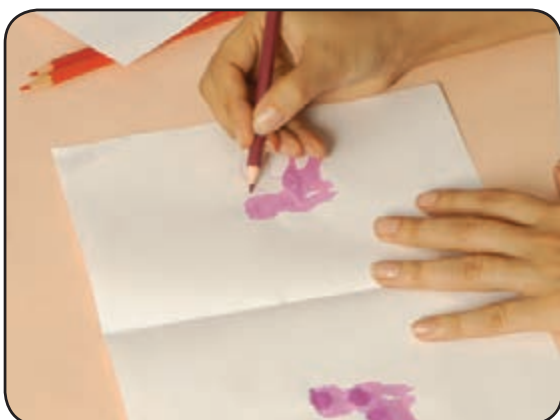
۱- وسایل را روی میز قرار دهید.

۴- کاغذ را از محل تا ببندید و با حرکت ملایم دست اجازه دهید، رنگ در جهت‌های گوناگون پخش شود.

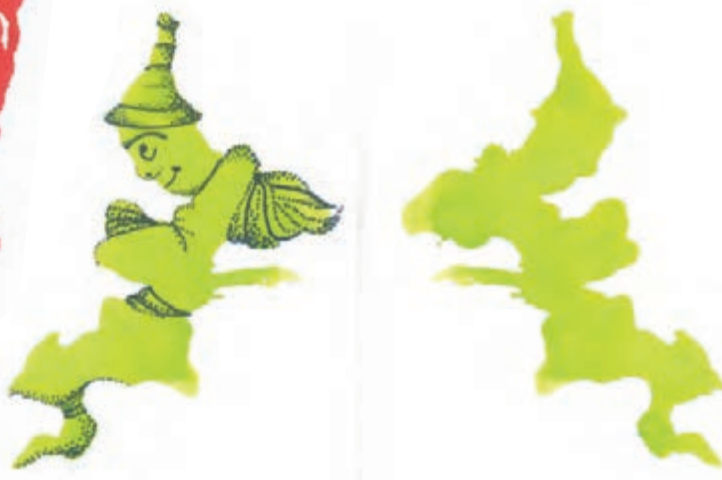

۳- کاغذ را باز کنید و روی یک طرف آن، چند قطره جوهر بچکانید.

۵- کاغذ را باز کنید. حالا تصویری را می بینید که می تواند یک اثر زیبا باشد.

۶- کاغذ را در دست خود بچرخانید. خوب به آن نگاه کنید. آیا می توانید شکلی در آن پیدا کنید؟

۵- در هر جمله، بریک آوا تأکید کنید و آن را بکشید.

مثال: (آوای ا) ← من به ← پارک می روم.
(آوای آ) ← م ← ن به پارک می ر ← و ← م.

۶- در هر جمله، بر یک آوا تأکید کنید و آن را با کوتاه ترین حالت ادا کنید.

۷- یک آوای مشخص را به تمام کلمات یک جمله وصل کنید.

مثال: او (او من - او به - او پارک - او می روم).

آ (آ من - آ به - آ پارک - آ می روم).

ای (ای من - ای به - ای پارک - ای می روم).

این تمرین را به شکل های متفاوت و بارها انجام دهید.

به «آ»، «او»، «ای»، «اُ»، «اَ» و «اِ» آوا می گویند.

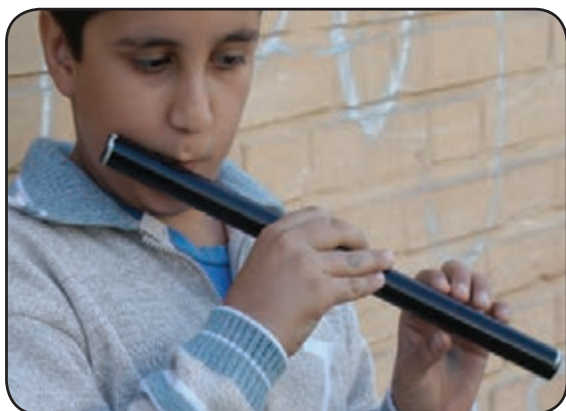

صدا سازها

- آیا تا به حال صدا سازهای زیر را دیده اید؟ آیا می‌توانید آن‌ها را نام ببرید؟

- آیا می‌دانید از صدا سازهای زیر در مراسم مذهبی استفاده می‌شود؟

- شما به کدام صدا ساز علاقه دارید؟ شکل آن را بکشید و رنگ بزنید.

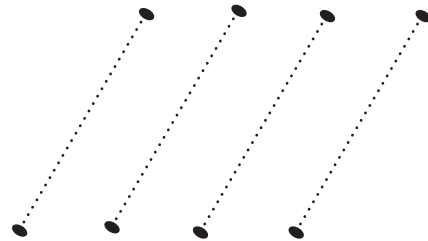
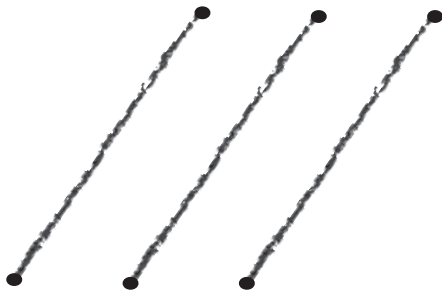

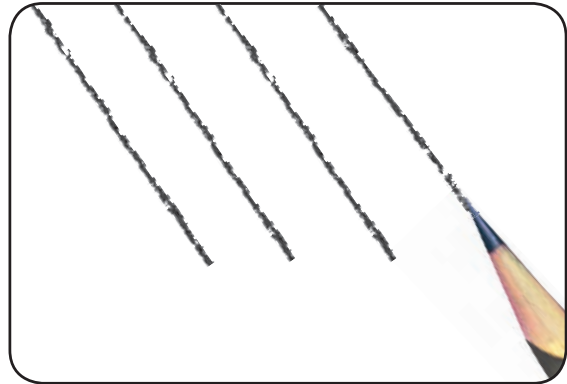
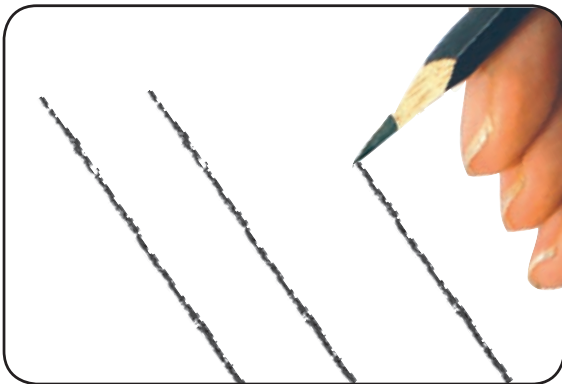
خط مستقیم (خط مورّب)

وسایل و موادّ مورد نیاز:

- مداد نرم
- کاغذ سفید A4
- چسب
- قیچی یا تیغ موکت بُری
- مقوای سیاه
- خط کش فلزی

- نقطه‌ها را با مداد نرم به هم وصل کنید.

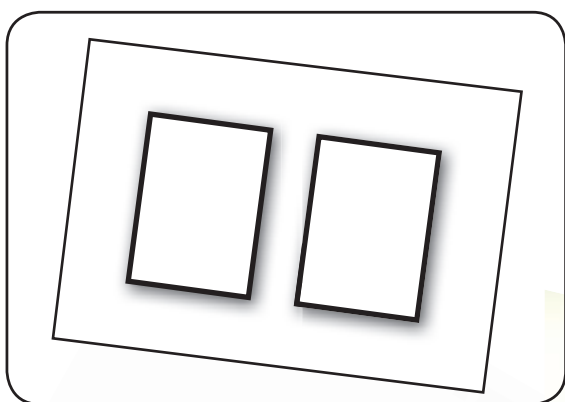

- مداد را بر صفحه قرار دهید و مانند تصویرها خط بکشید.

این خط، نه عمودی است، نه افقی، بلکه
«خط مورّب» نام دارد.

آیا می‌توانید نمونه‌های دیگری مثال بزنید؟

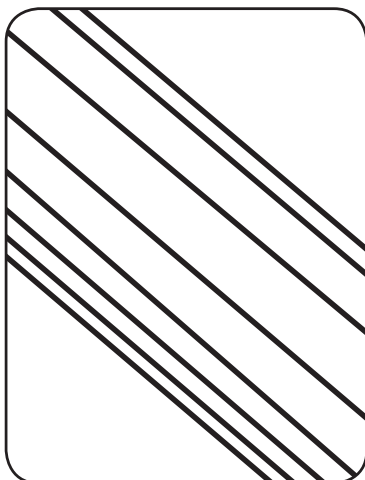
گام به گام انجام دهید:

۱- کاغذهایی را که در آن‌ها کادرهایی به ابعاد 17×12 سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۲- با استفاده از خط کش فلزی و تیغ موکت بُری، مقوای سیاه را به شکل نوارهایی با پهنای متفاوت و طول ۱۷ سانتی متر یا کوچکتر، ببرید و درون کادر به شکل خطهای مَوَّرب بچسبانید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

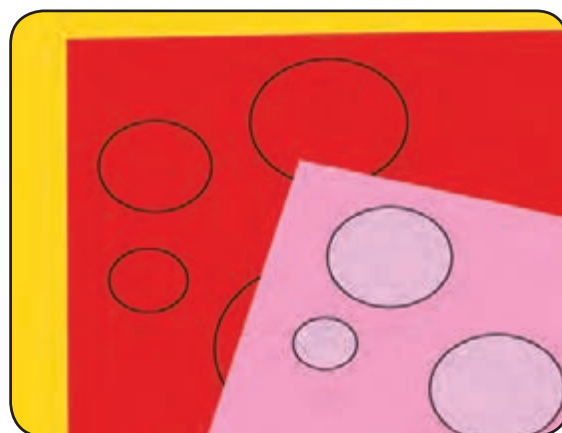

شکل سازی با کاغذ (کرم شب تاب)

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مقوای رنگی و سفید
- قیچی
- چسب
- مداد
- شابلون دایره

گام به گام انجام دهید:

۱ - با استفاده از شابلون، روی مقوای رنگی دایره‌هایی با اندازه‌های متفاوت رسم کنید.

۲ - دایره‌ها را با قیچی ببرید.

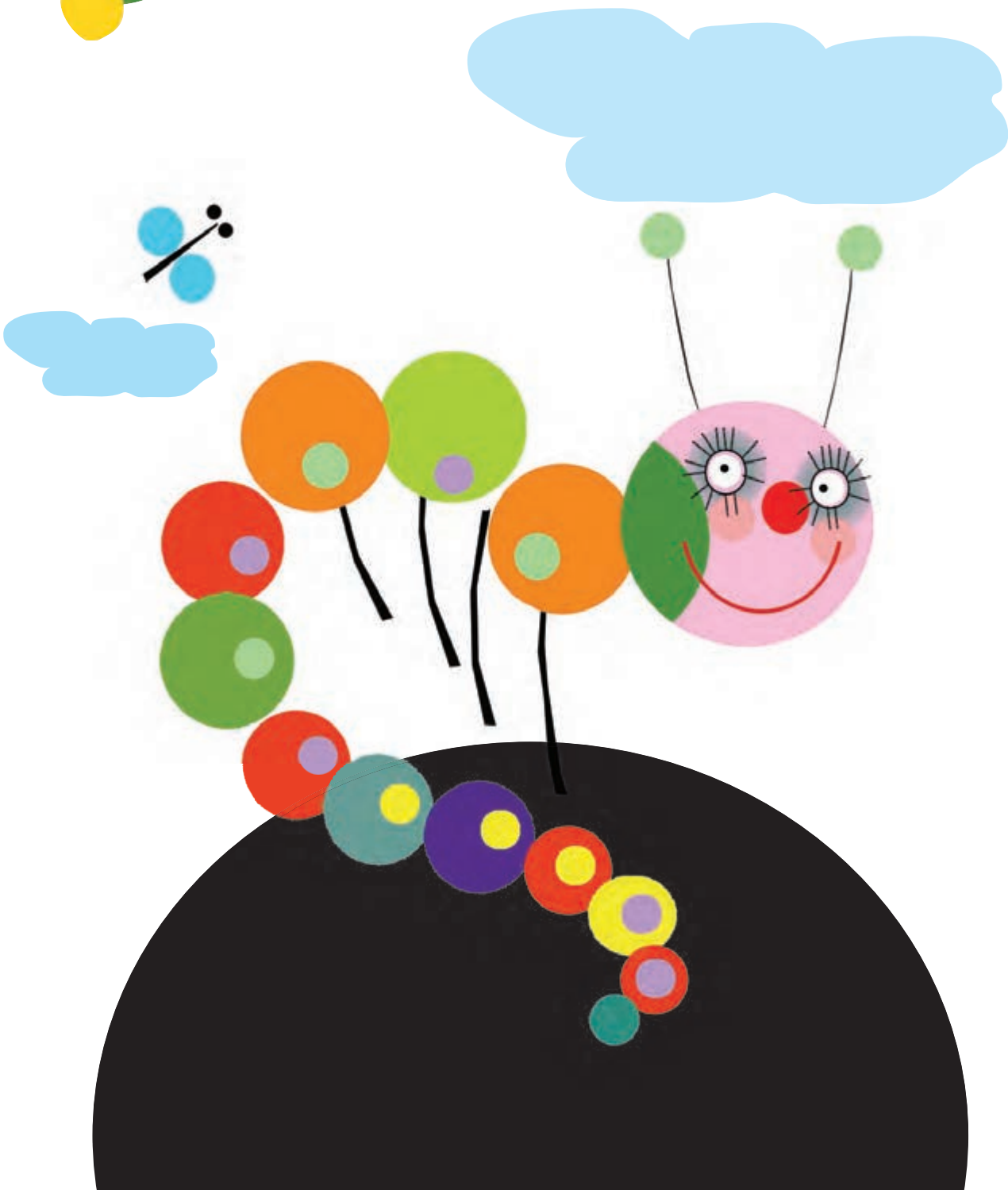

۳ - مطابق تصویر، دایره‌های رنگی را روی مقوای سفید بچسبانید.

۴- حالا یک کرم شب تاب زیبا دارید که می توانید آن را با ماژیک کامل کنید.

چاپ با اشیای برجسته

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذ یا مقوای رنگی
- بشقاب یک بار مصرف
- رنگ گواش
- سکه، کلید، برگ یا... (هر شیئی نقش دار به دل خواه خود)
- قلم موی آبرنگ
- دستمال کاغذی یا پارچه ای

گام به گام انجام دهید:

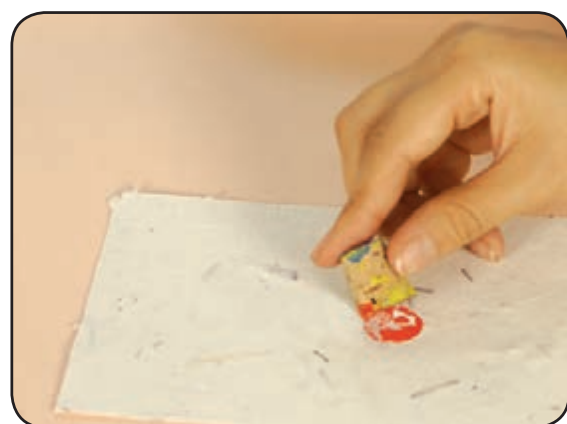
۱- کاغذ را روی میز قرار دهید.

۲- رنگ مورد علاقه ی خود را در بشقاب بگذارید.

۳- شی نقش دار را با قلم مو رنگی کنید.

۴- شی رنگی را روی کاغذ فشار دهید.

اکنون با گواش و قلم مو، شکل را کامل تر کنید.

حالا يك كاغذ نقش دار زيبا داريد
كه با آن مي توانيد...

تقویت لحن و بیان ۳

فعالیت اول :

گام به گام انجام دهید:

۱- با هم کلاسی‌ها یک دایره تشکیل دهید.

۲- اولین نفر یک کلمه بگوید.

مثال: کلاغ

۳- دومین نفر ضمن تکرار کلمه‌ی نفر اول، کلمه‌ای به آن اضافه کند.

(نفر بعدی) کلاغ به ..... به

(نفر بعدی) کلاغ به جنگل ..... به

(نفر آخر) کلاغ به جنگل رفت.

همه‌ی افراد دایره، به این ترتیب و با گفتن یک کلمه، می‌توانند جمله‌های کوتاه بسازند.

فعالیت دوم :

گام به گام انجام دهید:

- ۱ - جمله‌ای انتخاب کنید.
- ۲ - یک نفر بخشی از جمله را بگوید و بقیه با هم ادامه‌ی آن را بگویند.

گل خریدم.

همه افراد

مثال: من از گل فروشی،

یک نفر

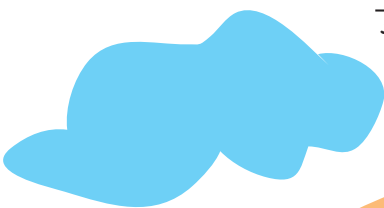
- ۳ - حالا همین کار را با حالت‌های احساسی متفاوت انجام دهید.

گل خریدم.

همه‌ی افراد با لحن شاد

مثال: من از گل فروشی،

یک نفر با لحن شاد

چاپ با نخ و جوهر

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذ سفید
- جوهرهای رنگی
- قلم موی آبرنگ یا مداد رنگی یا روان نویس
- نخ ضخیم (به طول ۶۰ سانتی متر)
- دستمال کاغذی یا پارچه ای

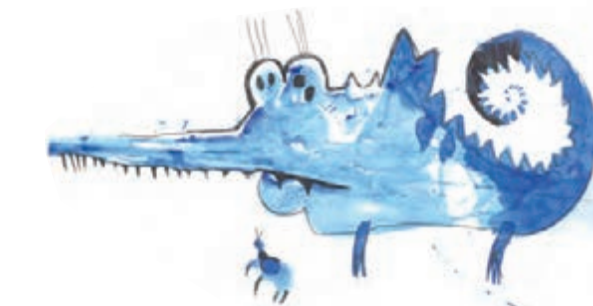
گام به گام انجام دهید:

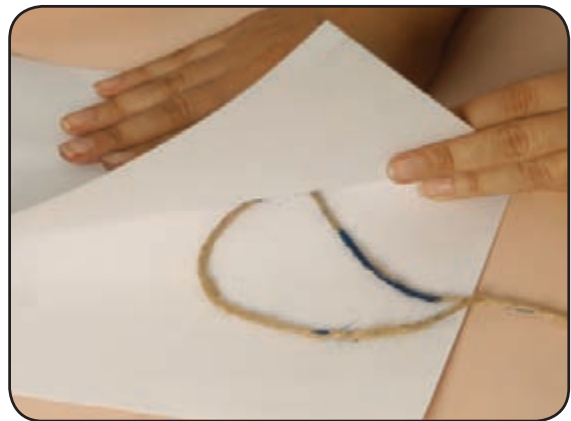
۲- حدود ۵۰ سانتی متر از نخ ضخیم را داخل ظرف جوهر فرو کنید.

۱- وسایل کار را روی میز قرار دهید.

۳- نخ جوهری را به شکلی تصادفی و دل خواه روی کاغذ قرار دهید، به نحوی که انتهای نخ که جوهری نیست، خارج از کادر کاغذ باشد.

۴- یک صفحه کاغذ سفید را روی نخ بگذارید. حالا با یک دست کاغذ را محکم نگه دارید و با دست دیگر، نخ را به سرعت بکشید.

۵- به این ترتیب، یک کار چاپ شده دارید که فرم تصادفی آن می‌تواند، شبیه گل، پرنده، انسان و ... باشد.

۶- حالا می‌توانید، تصویر به دست آمده را کامل کنید.

خط منحنی

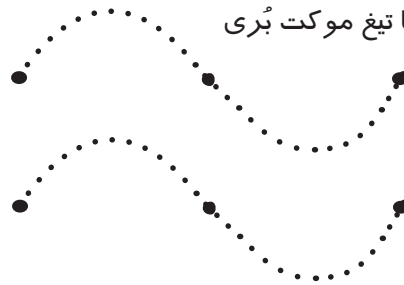
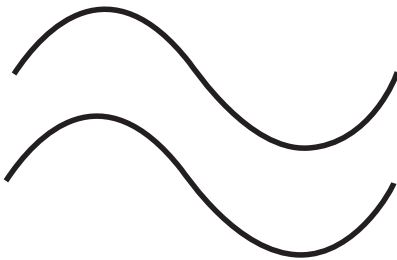
وسایل و مواد مورد نیاز:

• مداد نرم

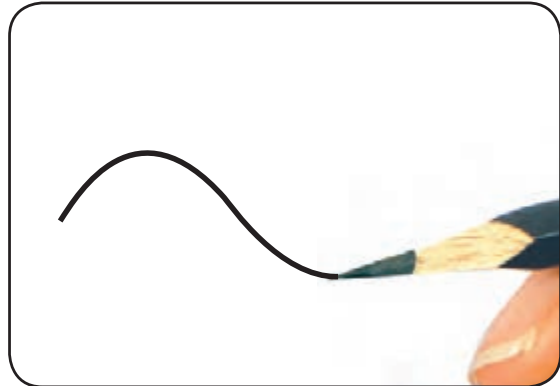
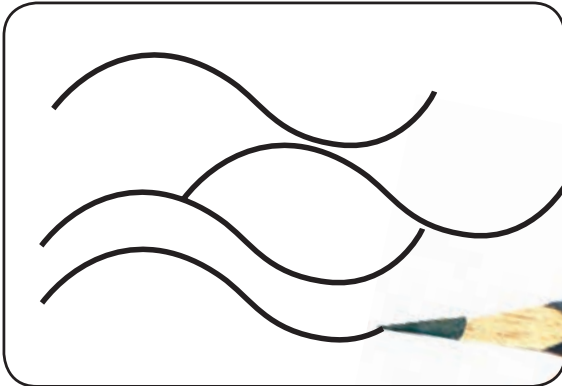
• کاغذ A4

• چسب

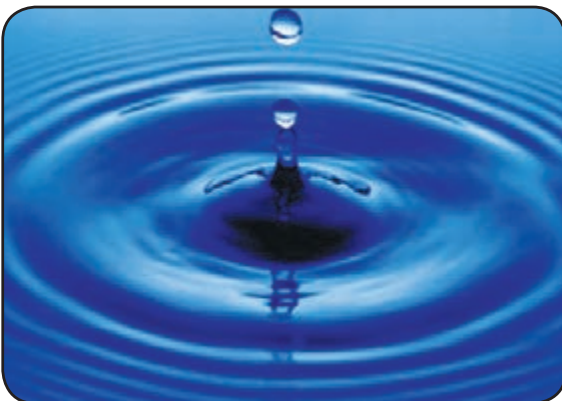
• قیچی یا تیغ موکت بُری

- نقطه‌ها را با مداد نرم به هم وصل کنید.

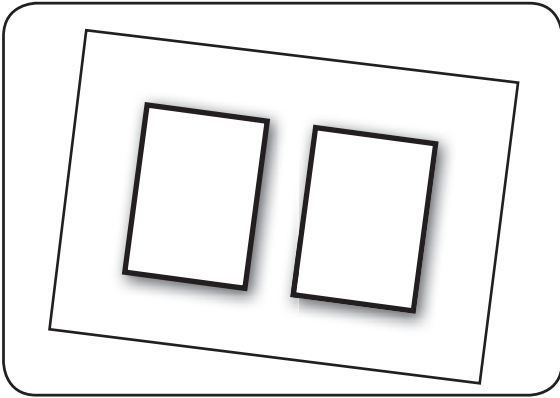
- مداد را بر صفحه قرار دهید و مانند تصویرها خط بکشید.

این خط «منحنی» نام دارد.

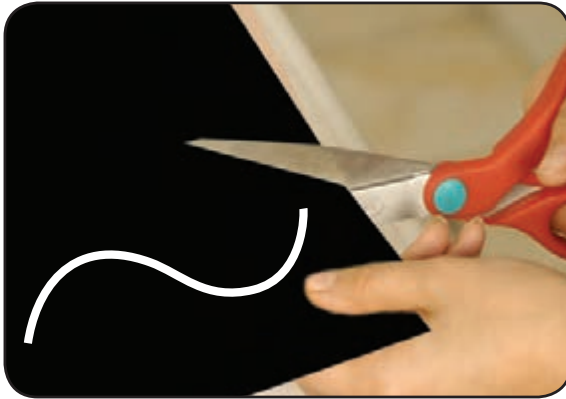
مثل موج دریا

آیا می‌توانید نمونه‌های دیگری مثال بزنید؟

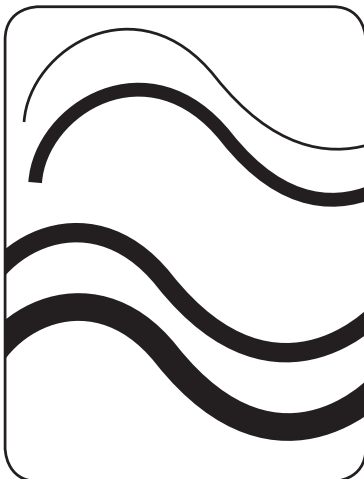
گام به گام انجام دهید:

۱- کاغذ هایی را که در آن ها کادرهایی به ابعاد 17×12 سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۲- با مداد، روی مقوای سیاه خط های منحنی با اندازه های متفاوت بکشید. با قیچی آن ها را ببرید و روی کادرها بچسبانید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

ساخت کارت تبریک

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مقوای رنگی
- قیچی
- رولت خیاطی
- چسب های اکلیلی یا ماژیک های پفی
- چسب
- تصویری انتخابی از یک مجله

گام به گام انجام دهید:

۲- مطابق شکل، مقوای را از وسط به دقت تا بزنید.
(یا به وسیله رولت، مقوای را خط بیندازید.)

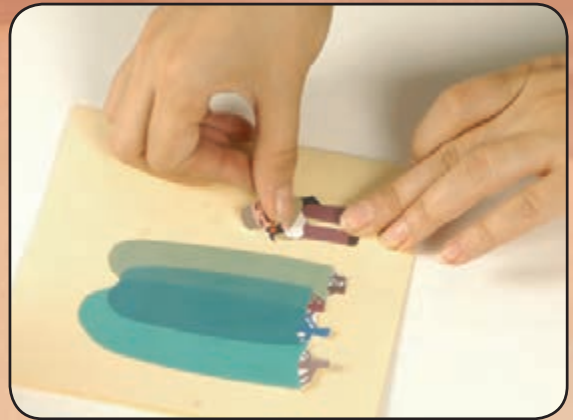
۱- مقوای مورد نظر خود را به اندازه دل خواه
ببرید.

۴- با استفاده از چسب مایع، تصویر را در محلی
مناسب روی کارت تبریک خود بچسبانید.

۳- تصویر انتخابی را با قیچی ببرید.

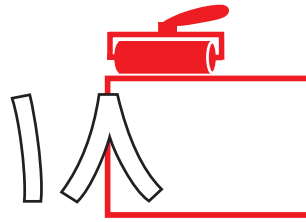

می‌توانید اطراف تصویری را که چسبانده‌اید، با چسب‌های اکلیلی یا ماژیک‌های پُفی تزئین کنید.

به وسایل، اشیا، تصاویر و ... اطراف خود با دقت نگاه کنید. برای تهیه‌ی کارت تبریک از چه چیزهایی می‌توان استفاده کرد؟

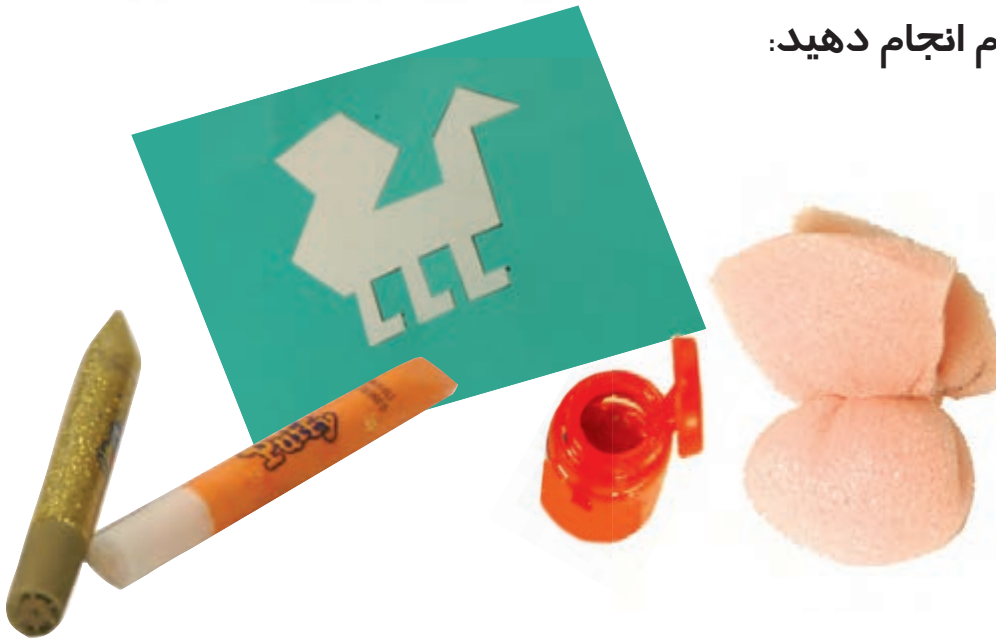
چاپ با قالب آماده

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذ سفید و رنگی
- رنگ‌های گواش
- ماژیک
- بشقاب یک بار مصرف
- اسفنج
- قالب‌های آماده (شابلون)
- چسب نواری
- دستمال کاغذی یا پارچه‌ای
- قیچی

گام به گام انجام دهید:

۱- وسایل کار را روی میز قرار دهید.

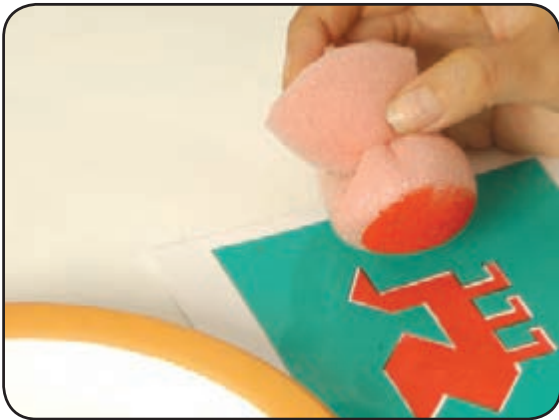

۲- قالب را با چسب نواری روی کاغذ ثابت کنید. ۳- رنگ را در بشقاب بگذارید.

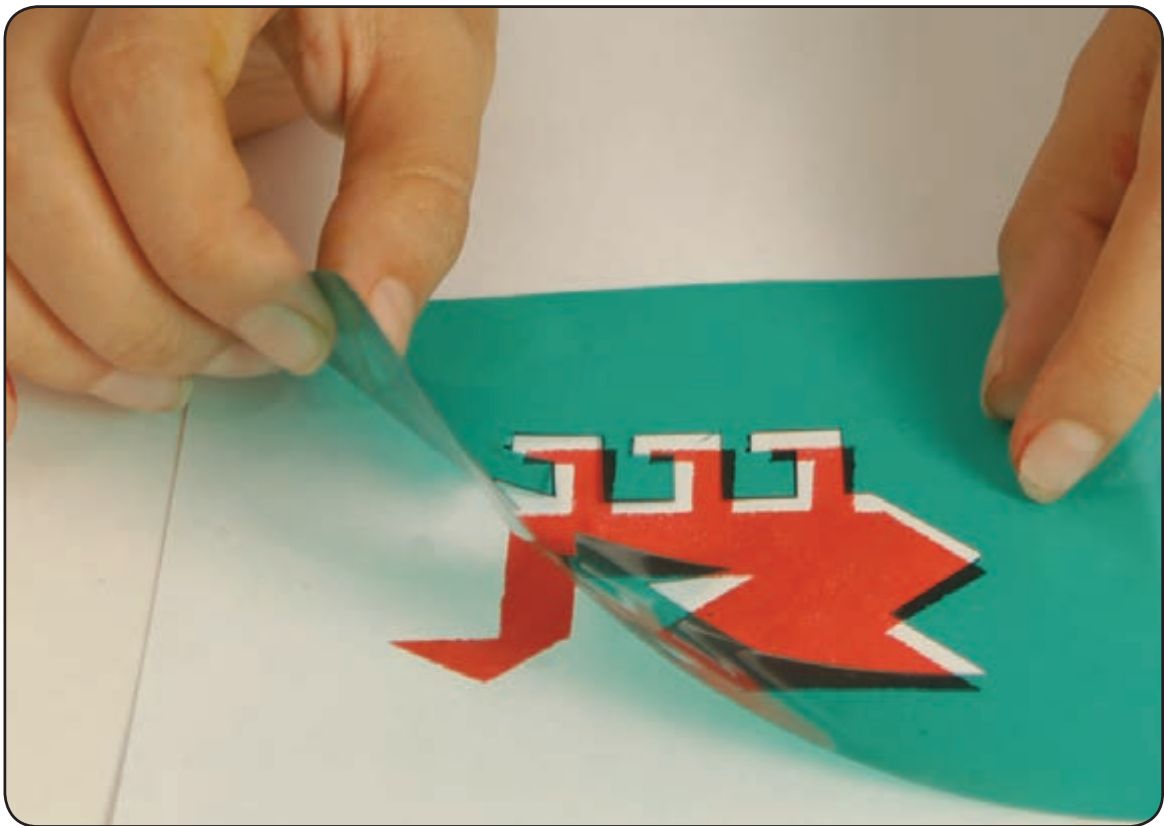

۴- اسفنج را به آرامی در رنگ فرو ببرید.
*نکته: با کاغذ باطله یا روزنامه، اضافی رنگ اسفنج را بگیرید.

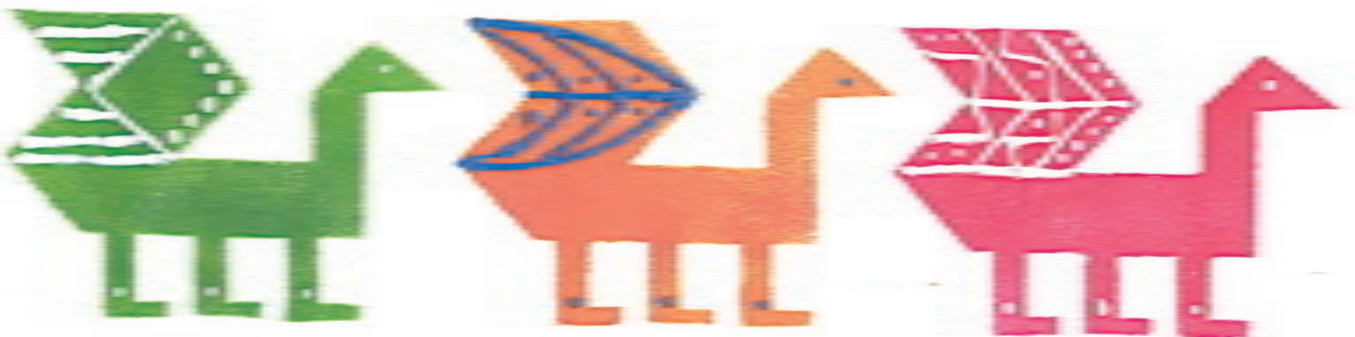

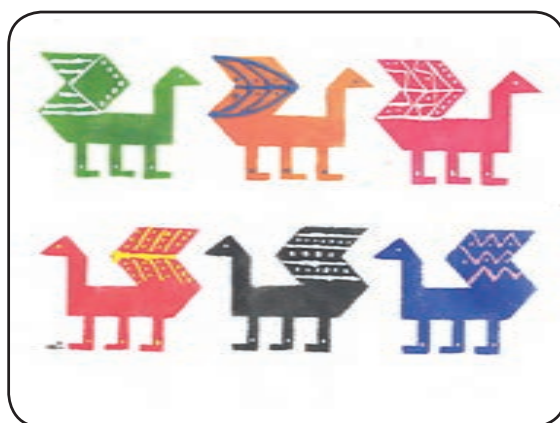

۵- اسفنج را با شیوهی ضربه‌ای، روی فضاهای خالی قالب بزنید تا همه‌ی سطح خالی پر شود.

۶- با دقت قالب را از روی کاغذ بردارید.

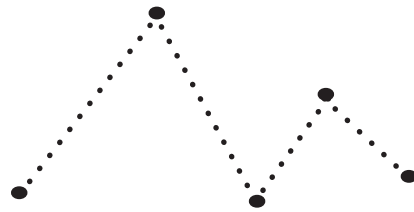
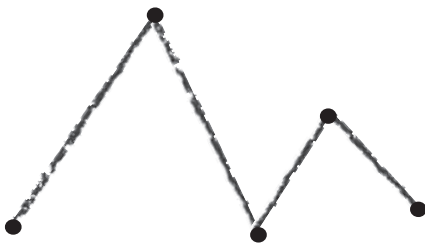
حالا یک شکل زیبا دارید که می توانید با ماژیک آن را کامل کنید.

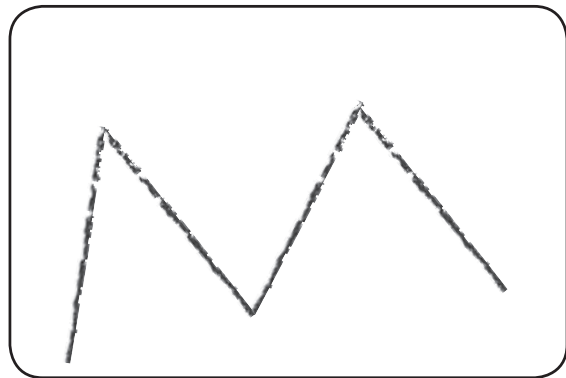
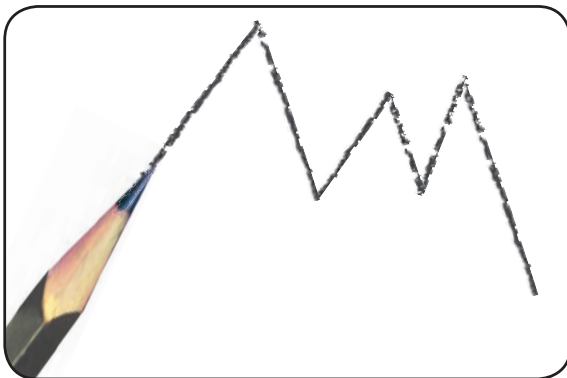
خط شکسته

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مداد نرم
- قیچی یا تیغ موکت بوری
- مقوای سیاه
- چسب
- کاغذ A4

- نقطه ها را با مداد نرم به هم وصل کنید.

- مداد را بر صفحه قرار دهید و مانند تصویرها خط بکشید.

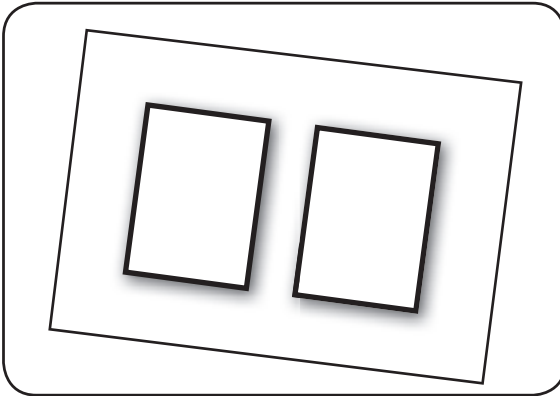

این خط، «خط شکسته» نام دارد.

مثل رعد و برق آسمان.

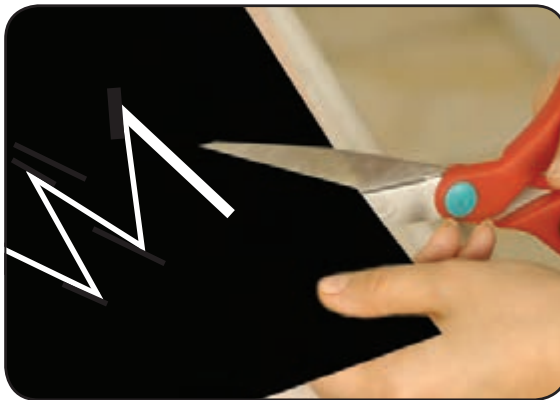
آیا می توانید نمونه های دیگری مثال بزنید؟

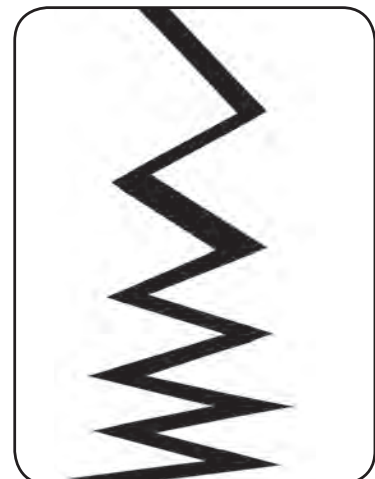
گام به گام انجام دهید:

۱- کاغذ هایی را که در آن ها کادرهایی به ابعاد 17×12 سانتی متر رسم شده است روی میز قرار دهید.

۲- با مداد شمعی سفید، روی مقوای سیاه خطهای شکسته ای با اندازه های متفاوت بکشید. سپس آن ها را ببرید و روی کادرها بچسبانید.

۳- به نمونه های زیر توجه کنید. کدام زیباتر است؟

اجرای قصه گویی

تمرین اول:

گام به گام انجام دهید:

۱- با همکاری گروه و راهنمایی مربی، یک قصه (داستان) با شخصیت‌های حیوانی انتخاب کنید.

۲- برای هر حیوان یک شخصیت احساسی انتخاب کنید.

مثال: گاو عصبانی، گربه‌ی مهربان، بز شاد و ...

۳- برای هر حیوان جنسیت و سن انتخاب کنید.

مثال: آقا گاو پیر عصبانی

آقا ← جنسیت ** گاو ← حیوان ** پیر ← سن ** عصبانی ← حالت احساسی

خانم گربه‌ی جوان مهربان

آقا بز پیر شاد

۴- جملات هر حیوان را با صدایی که مشابه صدای آن حیوان باشد

شروع کنید.

مثال: «خانم گربه‌ی جوان مهربان»

میو، میو، میو، کمی غذا می‌خوری؟

تمرین دوم:

حالا می‌توانید قصه‌ی (داستان) مورد علاقه‌ی خود را به صورت «قصه‌گویی» اجرا کنید.

گام به گام انجام دهید:

۱- به آخر کتاب مراجعه کنید و با همکاری گروه و راهنمایی مربی خود، یک قصه (داستان) انتخاب کنید.

۲- قصه را با صدای بلند یک یا چند بار بخوانید.

۳- جمله‌های آن را با حالت‌های احساسی متفاوت تجربه کنید.

۴- نقش گوینده یا یکی از شخصیت‌های قصه را انتخاب کنید.

بعضی قصه‌ها، علاوه بر شخصیت‌های متفاوت، یک گوینده دارند که به او قصه‌گو یا قصه‌خوان می‌گویند.

۵- جمله‌های نقش خود را با حالت‌های احساسی که انتخاب کرده‌اید، تمرین کنید.

۶- به کمک اعضای گروه و راهنمایی مربی، قصه را اجرا کنید.

می‌توانید قصه را به صورت یک نفره اجرا کنید. در این صورت، باید نقش گوینده و شخصیت‌های متفاوت را خود به عهده بگیرید و اجرا کنید.

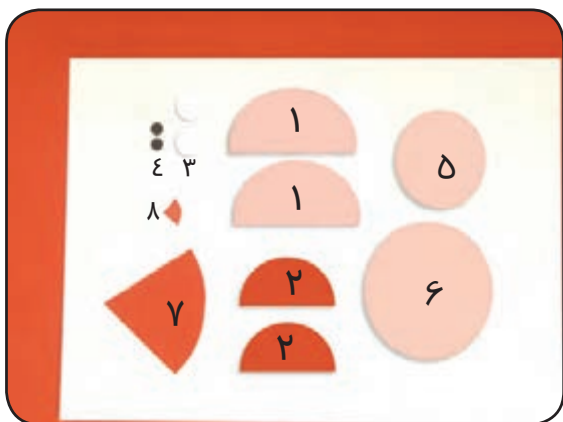

شکل سازی با کاغذ (تابلوی پرنده)

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذهای رنگی
- قیچی
- مقوای رنگی
- چسب

گام به گام انجام دهید:

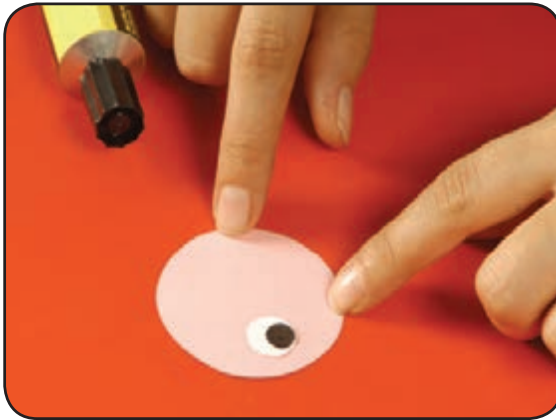

۱ - الگوهای آماده را روی کاغذ رنگی قرار داده و برش بزنید.

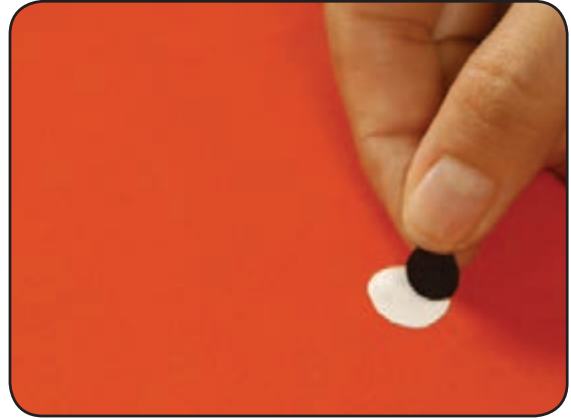

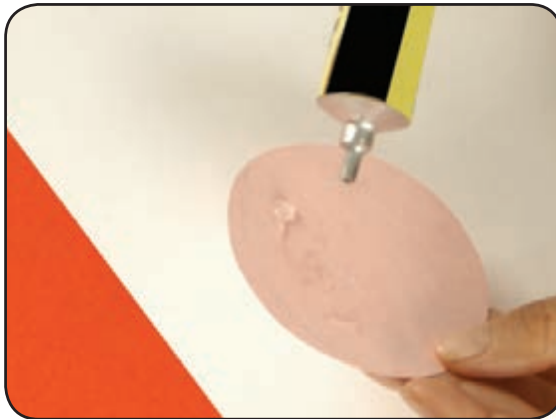
- ۲- از نیم دایره‌ی شماره‌ی ۱ دو بار ببرید.
  - ۳- از نیم دایره‌ی شماره‌ی ۲ دوبار ببرید.
  - ۴- از دایره‌های کامل شماره‌های ۳ و ۴ هر کدام دو بار ببرید.
  - ۵- از دایره‌های کامل شماره‌های ۵ و ۶ هر کدام یک بار ببرید.
  - ۶- از یک چهارم دایره‌های شماره‌های ۷ و ۸ هر کدام یک بار ببرید.
- مقوای سفید را روی میز قرار دهید. مانند تصویر، کاغذهای رنگ زده را روی آن بچسبانید.

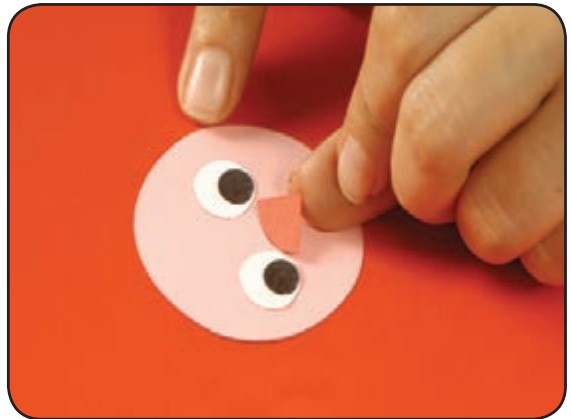
چسباندن چشم‌ها به دایره‌ی سر

کامل کردن چشم

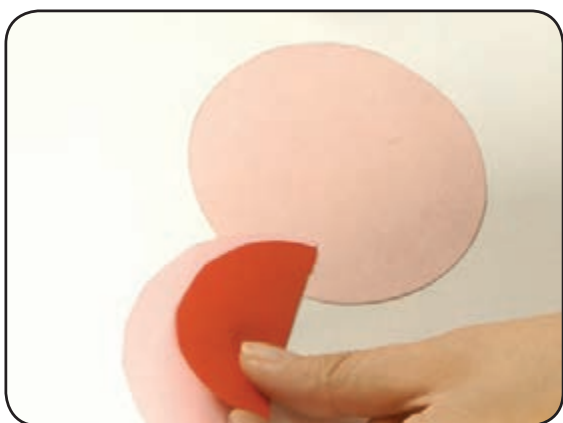

چسباندن سر روی مقوای سفید

کامل کردن سر

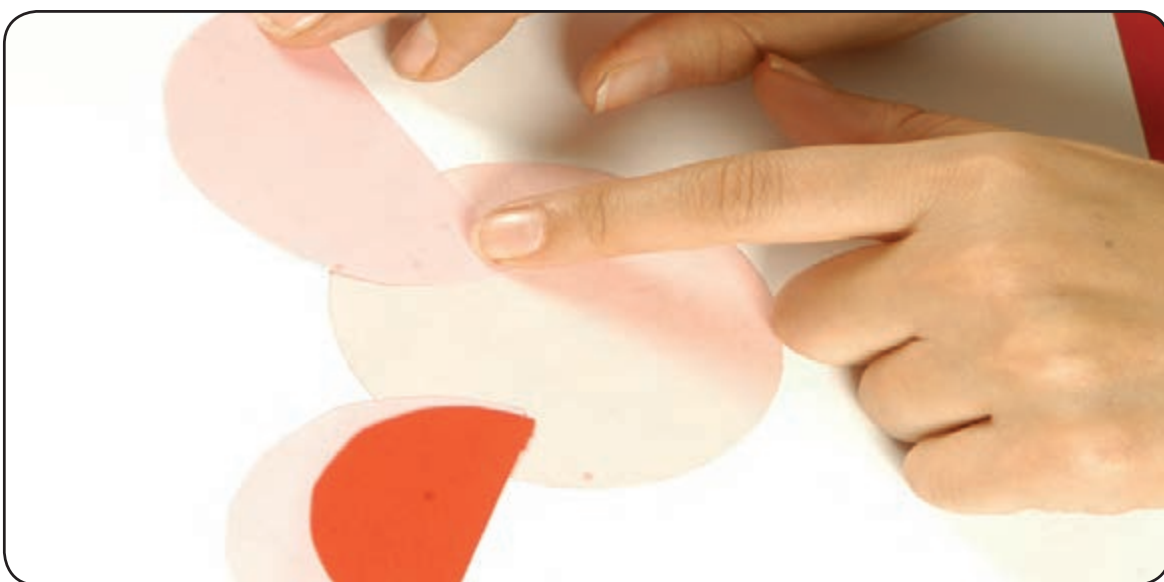

تنه و بال رو

تنه و بال

چسباندن بال بعدی

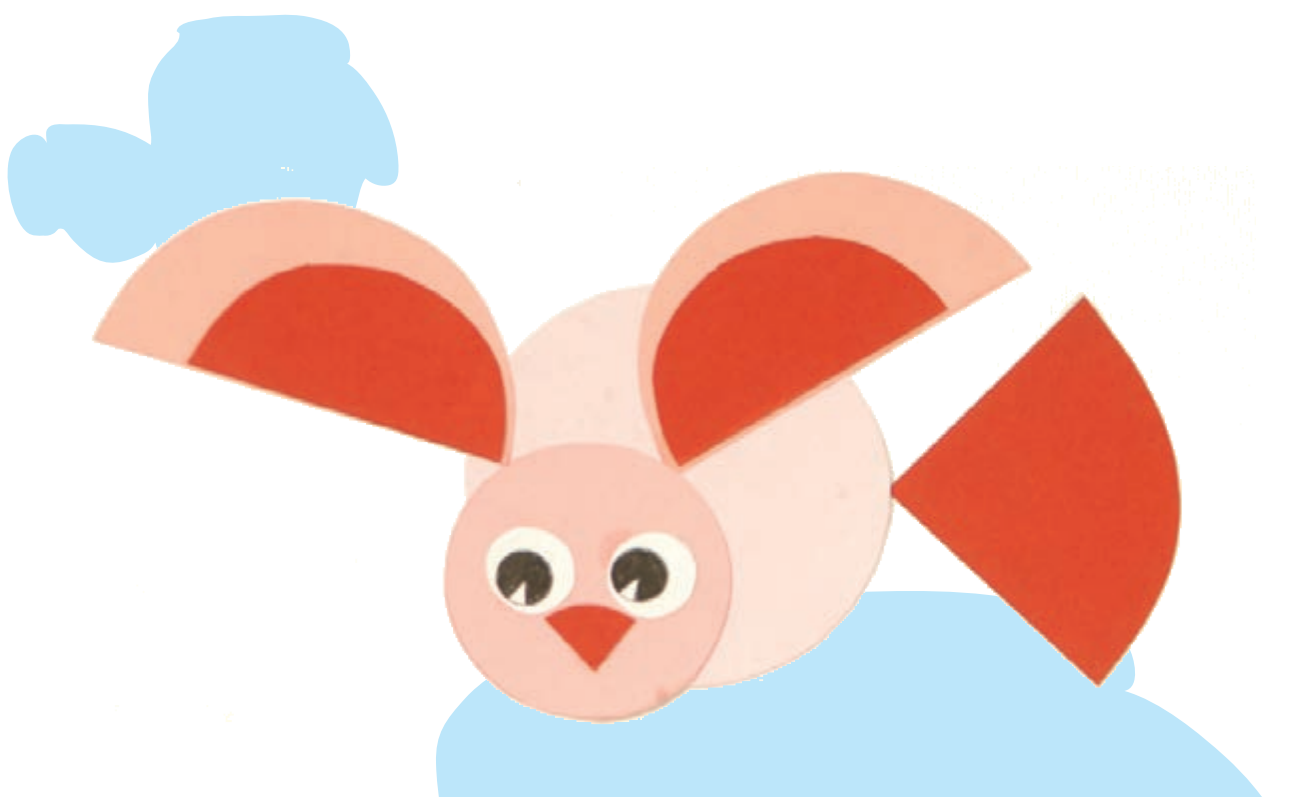

چسباندن سر به بدن

چسباندن بال رو

می توانید با جابه جا کردن کاغذهای رنگی برش زده، شکل های جدید و متنوعی بسازید.

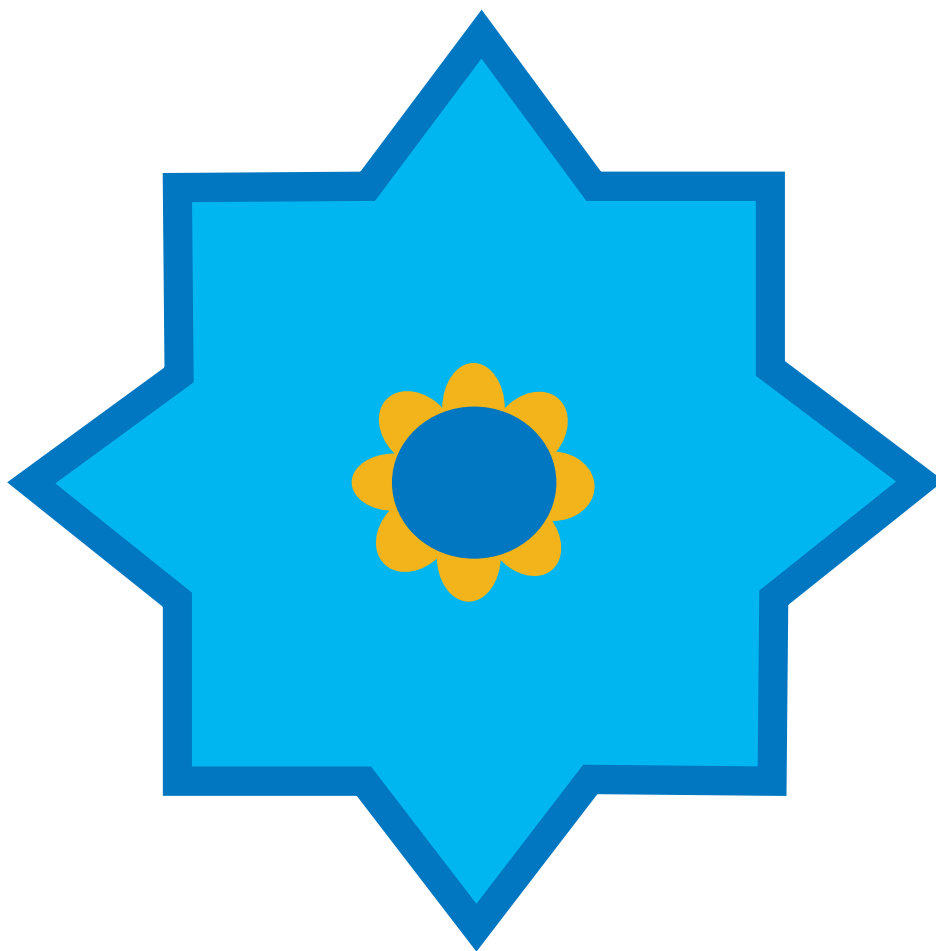

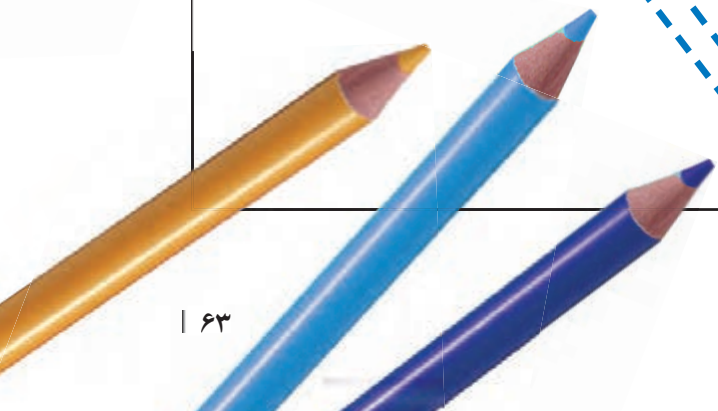
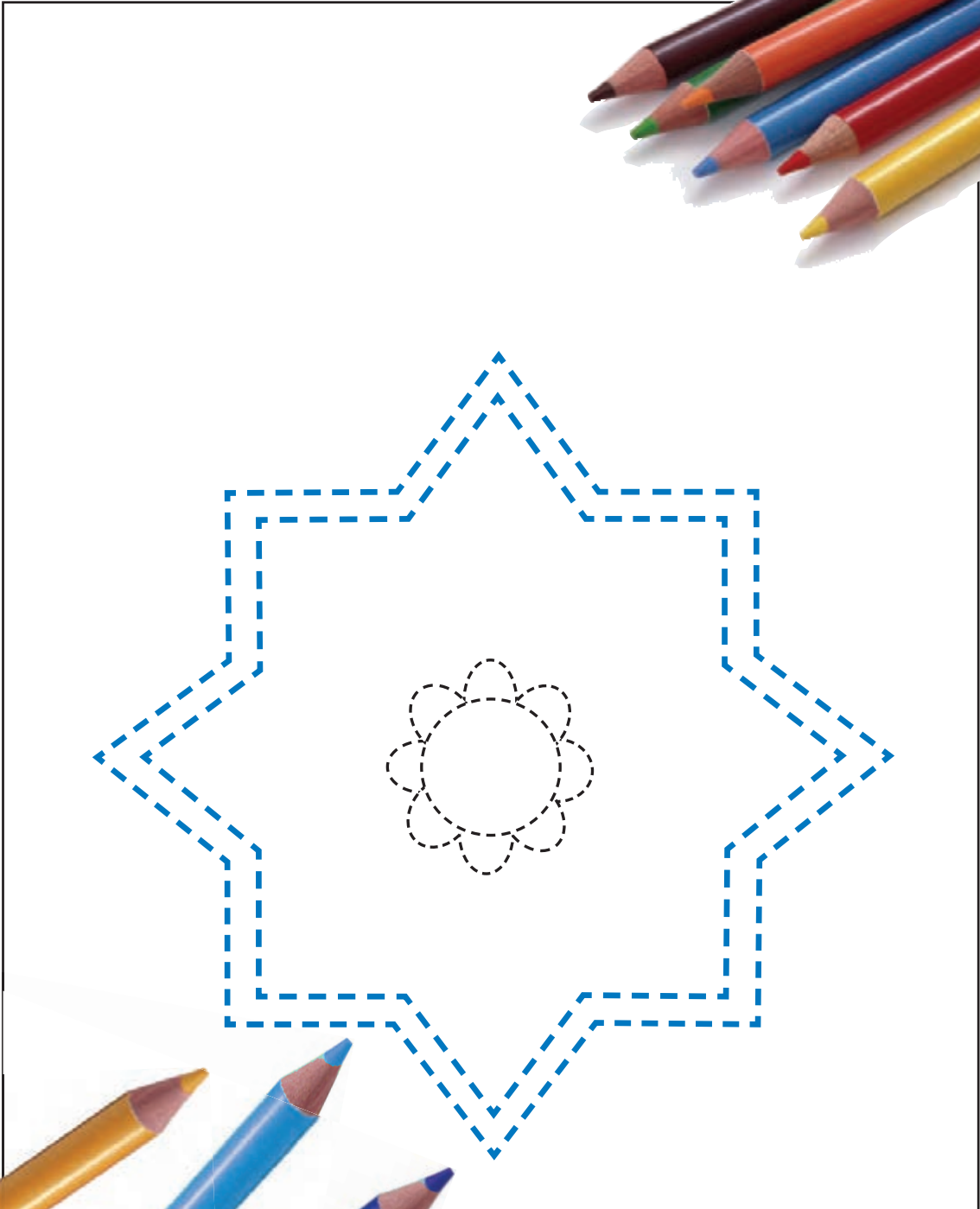
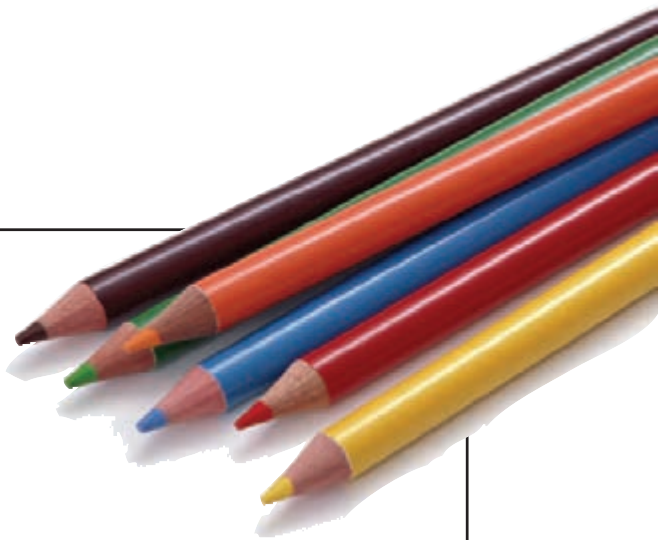
رنگ آمیزی یک نقش اسلامی - ایرانی

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مداد رنگی

به شکل زیر نگاه کنید. چه می بینید؟
به خطوط افقی، عمودی، مورّب، شکسته و منحنی آن به دقت نگاه کنید.
حالا با تمرین‌هایی که انجام داده‌اید، می‌توانید خطوط نقطه چین را پررنگ کنید و تصویر
را رنگ بزنید.

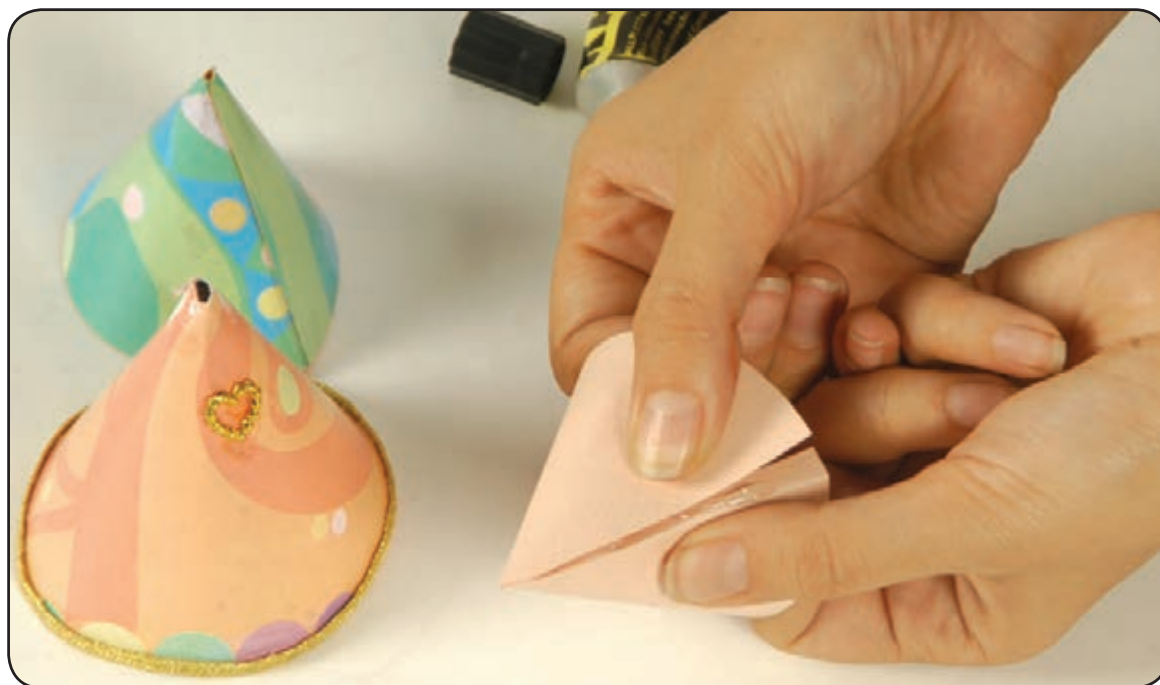
ساخت عروسک فرشته

وسایل و مواد مورد نیاز:

- کاغذهای تزئینی به رنگ‌های طلایی و نقره‌ای
- مقوای رنگی
- مَهره‌های چوبی یا پلاستیکی
- روبان
- چسب
- قیچی
- ماژیک یا مداد رنگی

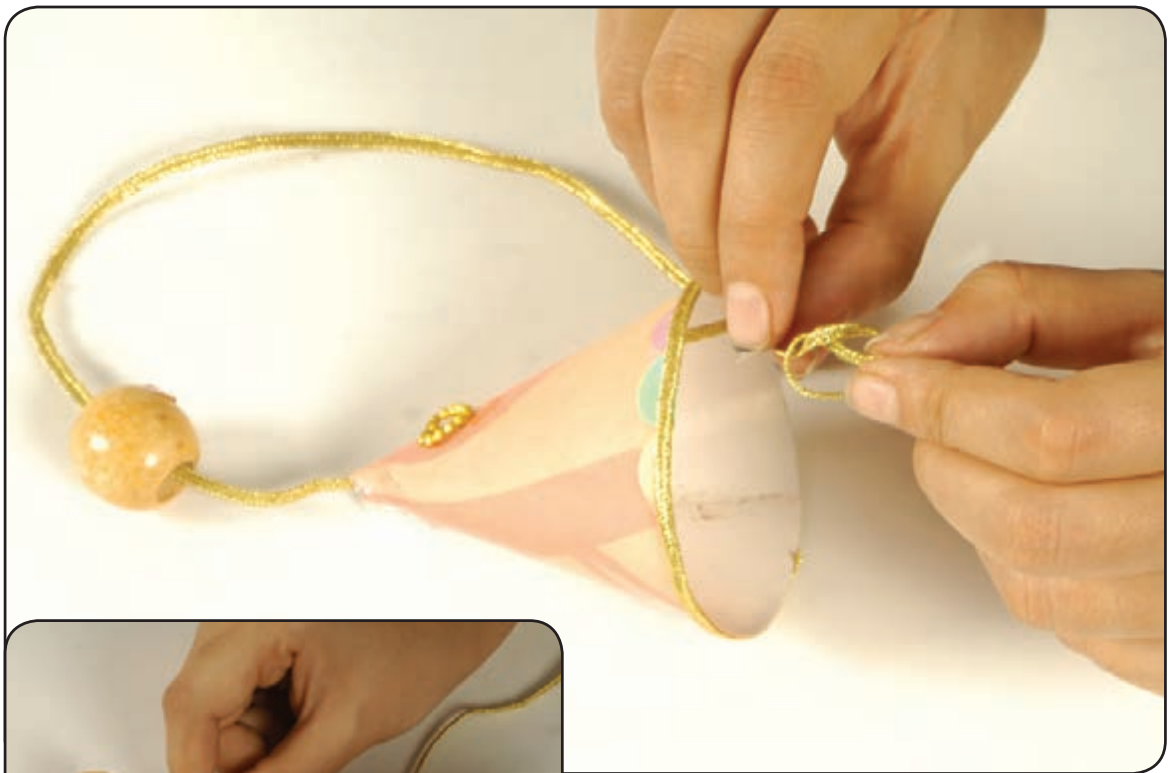
گام به گام انجام دهید:

۱- طرح نقشه‌ی مربوط به بدن فرشته را روی مقوای رنگی منتقل کنید. سپس آن را ببرید.

۲- مطابق شکل محل‌های مشخص شده را به هم بچسبانید، حالا یک قیف دارید که بدن فرشته خواهد بود.

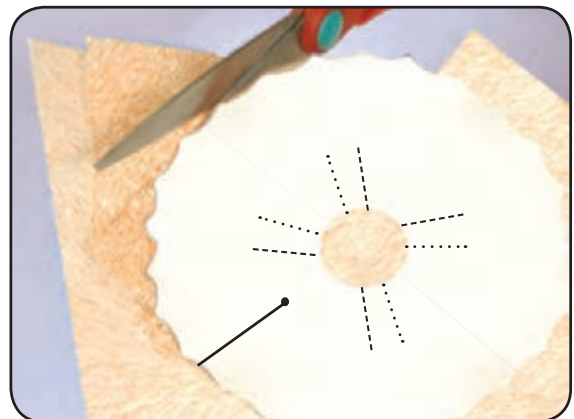

۳- روبان را از داخل مُهره و بدن عروسک رد کنید و دو سر آن را با گره محکم کنید.

۵- کاغذ تزئینی را با چسب پشت عروسک بچسبانید تا بال‌های فرشته‌ی شما درست شوند.

۴- کاغذ تزئینی طلایی را مطابق الگو ببرید و سپس از وسط تا بزنید.

با این قیف چه چیزهای دیگری می‌توانید درست کنید؟

چاپ با اسفنج شکل دار

وسایل و مواد مورد نیاز:

- رنگ های گواش
- قلم موی آبرنگ
- مقوای سفید یا رنگی (در اندازه A4)
- بشقاب یک بار مصرف
- اسفنج
- قیچی
- چسب چوب
- تکه ای چوب یا یونولیت
- ماژیک های پفی یا اکلیلی

گام به گام انجام دهید:

۲- اسفنج را به دو شکل دایره و مربع برش بزنید.

۱- وسایل کار را روی میز قرار دهید.

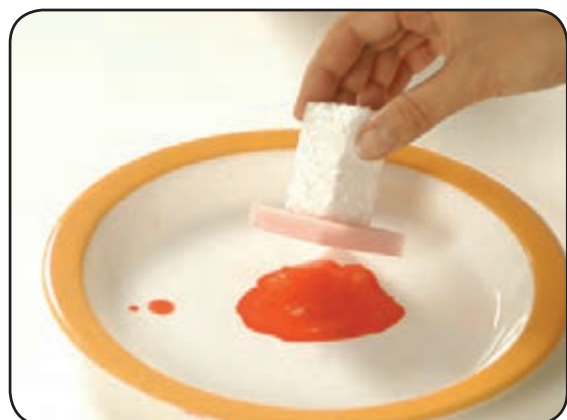

۴- رنگ را در ظرف یک بار مصرف بگذارید و با چند قطره آب، آن را کمی رقیق کنید.

۳- با چسب چوب، تکه ای چوب یا یونولیت را به عنوان پایه، به اسفنج بچسبانید.

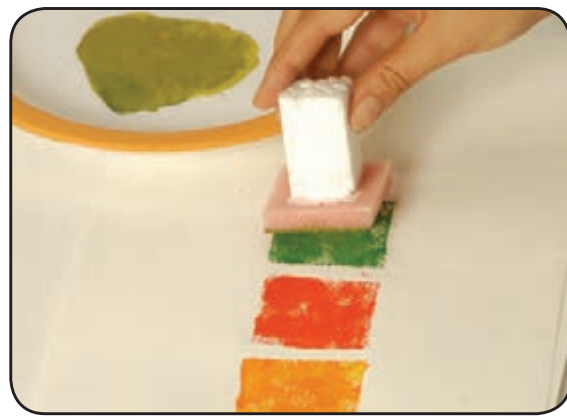

۵- اسفنج را از محلّ پایه بگیرید و به آرامی در رنگ فرو ببرید.

۶- اسفنج را به صورت دل خواه روی مقوّا بزنید.

* نکته: با کاغذ باطله یا روزنامه، اضافهی رنگ اسفنج را بگیرید.

* نکته: از رنگ های متفاوت استفاده کنید.

۷- با دقّت اسفنج را از روی کاغذ بردارید.

حالا یک شکل زیبا دارید که می توانید با ماژیک پفی یا چسب اکلیلی آن را تزئین کنید.

۲۵

نقاشی

وسایل و مواد مورد نیاز:

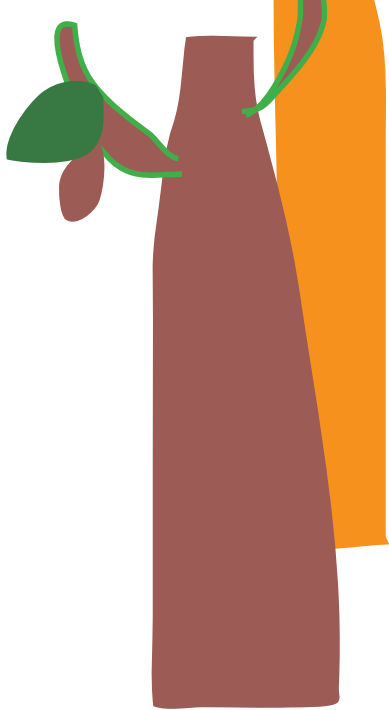
- مقوای اشتنباخ
- گواش و مداد رنگی
- قلم موی نرم
- مداد

با استفاده از هر وسیله‌ای (مانند گواش یا مداد رنگی و...) هر موضوعی را که دوست دارید نقاشی کنید.

یپوست

- نمایشنامه‌های پیشنهادی
- الگوها

پس کی؟*

شخصیت های قصه:

گوینده

دهقان

همسر دهقان

دختر دهقان

همسایه

پسر دهقان

پسر کوچک تر دهقان

گوینده: یکی بود یکی نبود. غیر از خدا هیچ کس نبود. دهقانی بود پرکار، اما سهل انگار. کار دیروزش مال امروز بود و کار امروزش مال فردا. روزی از روزها دهقان تبرش را برداشت و رفت هیزم بشکند. اما یکی دو تکه هیزم بیشتر نشکسته بود که تبرش شکست. دسته‌ی تبر دو تکه شد و خود تبر چهار تکه. همسرش را صدا کرد و گفت:

*نکته: برگرفته از کتاب آی، قصه، قصه، قصه (ع)، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (صفحه‌ی ۶ الی ۱۱)

دهقان : « بیا که تبر شکست.»

گوینده: همسر دهقان آهی کشید و پرسید:

همسر دهقان : «امروز تبر را شکستی، کی آن را درست می کنی؟»

دهقان : « فردا، پس فردا. حالا برو تبر همسایه را بگیر.»

همسر دهقان : « اگر تبر همسایه را هم شکستی، چی؟»

دهقان: « آهسته می زنم، نشکند.»

همسر دهقان : « می شکند.»

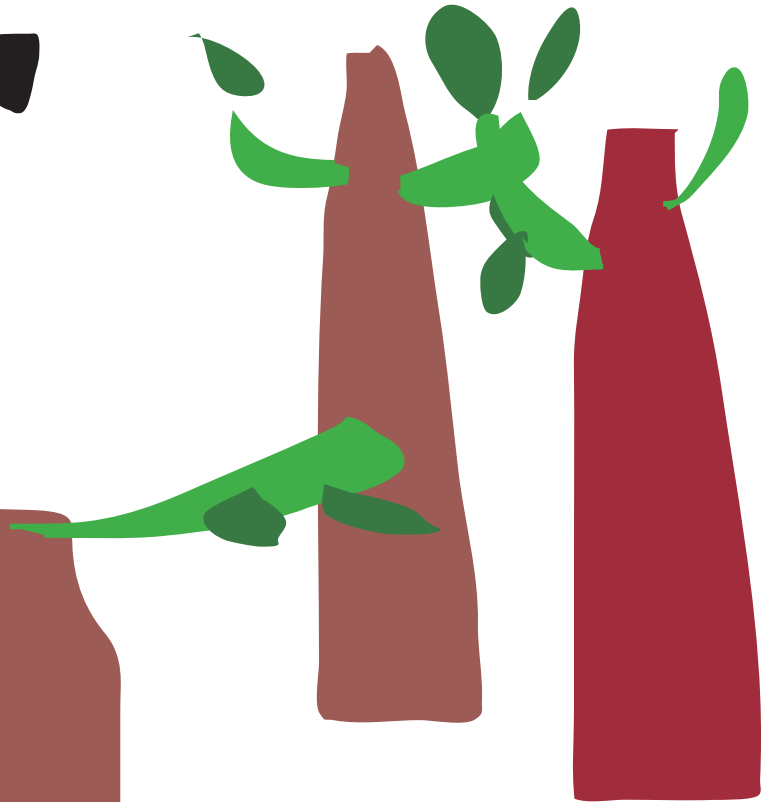
دهقان : « بی تبر که نمی شود! تبر نباشد، هیزم نیست؛ هیزم نباشد، آتش نیست؛ آتش نباشد،

گرما نیست، غذا نیست.»

گوینده: همسر دهقان آهی کشید و رفت خانه ی همسایه و گفت :

همسر دهقان : « تبر مان شکسته، دست و بالمان را بسته. تبر نباشد، هیزم نیست؛ هیزم نباشد،

آتش نیست؛ آتش نباشد، گرما نیست، غذا نیست.»

گوینده: همسایه مهربان بود. حرف‌های همسر دهقان را که شنید
تبر را داد. همسر دهقان تبر را به خانه آورد. دهقان که هیزم‌ها را
شکست، تبر را پس دادند. چند روز بعد هیزم تمام شد دهقان دوباره
به همسرش گفت :

دهقان : «برو، تبر همسایه را بگیر.»

همسر دهقان : «همین امروز و فردا می‌روم.»

دهقان : «همین الان برو.»

همسر دهقان (با صدای بلند) : «الان هم که بروم، باز تبر نداریم. تبر هم که نباشد، هیزم
نیست؛ هیزم نباشد، آتش نیست؛ آتش نباشد، گرما نیست، غذا نیست.»

گوینده: همسر دهقان خجالت کشید خودش برود. یک تکه از
پنیری که تازه درست کرده بود، گذاشت لای نانی که تازه پخته بود
و آن را به دخترش داد و گفت:

همسر دهقان : «این را به همسایه بده و تبرشان را بگیر و بیاور.»

گوینده: دخترک به خانه‌ی همسایه رفت.
همسایه دستش به کار بود. تبرکنار دیوار بود.
دخترک گفت:

دختر دهقان : « نان و پنیر آوردم، تبرتان را بردم.»

همسایه : « نان و پنیر از خودتان، تبر را می‌دهم بهتان.»

گوینده: دخترک تبر را برداشت و به خانه آورد.
دهقان هیزم‌ها را شکست. همسر دهقان خواست
تبر را پس بدهد که دهقان گفت:

دهقان : «بگذار یک روز دیگر هم تبر پیش ما باشد تا بروم و از جنگل

هیزم بیاورم.»

گوینده: یک روز شد دو روز.
بعد از دو روز همسر دهقان
رفت و تبر را پس داد. روز سوم
باز دهقان گفت:

دهقان : «تبر.»

همسر دهقان : «به آهنگر گفתי برایمان تبر
درست کند؟»

دهقان (با آه): «نه، همین فردا می روم.»

همسر دهقان : «همین امروز برو.»

دهقان : «امروز دیر است، فردا می روم؛ حالا برو
تبر را بگیر. تبر نباشد، هیزم نیست؛ هیزم نباشد،
آتش نیست؛ آتش نباشد، گرما نیست، غذا نیست.»

گوینده : همسر دهقان

دل خور و ناراضی، یک کاسه

از شیری که تازه دوشیده

بود و یک کاسه از سر شیری

که تازه از شیر گرفته بود،

دست پسرش داد و گفت :

همسر دهقان : «این ها را به همسایه بده

و تبر را بگیر و بیاور.»

گوینده: پسر که رفت، همسایه دستش به کار بود. تبر هم گوشه‌ی دیوار بود. پسر گفت:

پسر دهقان: «شیر و سرشیر آوردم، تبرتان را بردم.»

همسایه گفت: «شیر و سرشیر از خودتان، تبر را می‌دهم بهتان.»

گوینده: پسر تبر را به خانه آورد. دهقان هیزم‌ها را شکست و به همسرش گفت:

دهقان: «اگر می‌خواهی تبرمان درست بشود، بگذار یک روز دیگر هم تبر پیش ما بماند.»

گوینده: یک روز شد دو روز. دو روز شد چهار روز. روز پنجم هم ماند. روز پنجم همسایه آمد دنبال تبرش. همسر دهقان با خجالت تبر را داد و به شوهرش گفت:

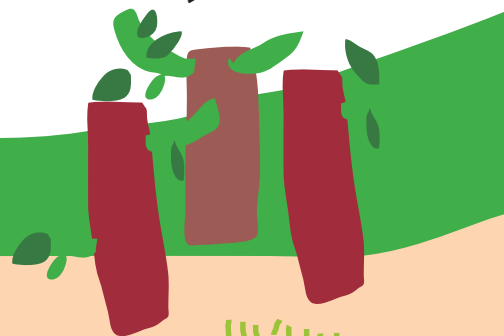
همسر دهقان: «اگر قرار بود سنگ آهن از کوه بکنیم و تبر درست کنیم، تا حالا صاحب یک تبر نو شده بودیم.»

گوینده: یک هفته گذشت. دهقان دیگر نگفت تبر، اما وقتی همسر دهقان دید هیزمشان تمام شده است، حصیری را که تازه بافته بود، به پسر کوچکش داد و گفت:

همسر دهقان: «این را برای همسایه ببر و تبرشان را بگیر.»

پسر کوچک‌تر: «فرش و حصیر آوردم، تبرتان را بردم.»

همسایه (با صدای بلند): «نان و پنیر، شیر و سرشیر، فرش و حصیر از خودتان، تبر را می‌دهم بهتان. اما خودتان می‌دانید، تبر نباشد، هیزم نیست؛ هیزم نباشد، آتش نیست؛ آتش نباشد، گرما نیست، غذا نیست. پس تبر را زودتر برایمان بیاورید.»

گوینده: دهقان که توی حیاط بود، حرف های همسایه را شنید و خجالت کشید، اما نه آن قدر که برود و تبر را درست کند. چند روز بعد تا دهقان گفت تبر می خواهم همسر دهقان گفت:

همسر دهقان: «تبر همسایه را دزد برد! چه قدر در خانه ی مردم را بزنیم؟ یا با تبر خودمان هیزم بشکن یا اصلاً هیزم نمی خواهیم.»

گوینده: دهقان به دخترش نگاه کرد. دختر گفت:

دختر دهقان: «تبر از خودمان، هیزم از خودمان، آتش از انبار خودمان...»

گوینده: دهقان به پسرش نگاه کرد. پسر گفت:

پسر دهقان: «تبر از خودمان هیزم از خودمان، آتش از انبار خودمان...»

گوینده: دهقان دیگر چیزی نگفت. شالش را بست. گیوه اش را پا کرد و به طرف آهنگری راه افتاد و زیر لب گفت:

دهقان: «تبر از خودمان، هیزم از خودمان، آتش از انبار خودمان...»

دخترِ دهقان*

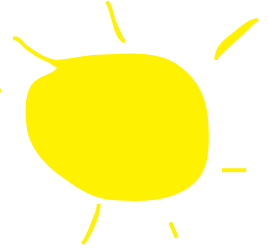
شخصیت های قصه:

گوینده

دهقان

همسر دهقان

دخترک

گوینده: یکی بود یکی نبود. غیر از خدا هیچ کس نبود. در دهکده‌ی کوچکی، دهقانی با همسرش زندگی می‌کرد. آن‌ها یک مزرعه‌ی کوچک، یک گاو و چند تا غاز داشتند یک دختر کوچک هم داشتند که هر چه می‌دید، دلش می‌خواست. خورشید آسمان را هم می‌خواست. یک روز دهقان به همسرش گفت:

دهقان: «خوب است از دخترمان بخواهی تا در کار خانه به تو کمک کند، شاید سرش گرم شود و ابر و باد و خورشید را نخواهد. گل درخت بید را نخواهد.»

گوینده: روز بعد، همسر دهقان سطل را به دست دخترک داد و گفت:

همسر دهقان: «دختر خوبم، دختر گلم، خوب است کاری بکنی، امروز گاو را بدوشی.»
دخترک: «باشد.»

گوینده: همسر دهقان رفت، آب بیاورد. وقتی به خانه برگشت، دید دختر کوچکش نشسته است و اخم‌هایش توی هم است. پرسید:

*نکته: برگرفته از کتاب آی، قصه، قصه، قصه (۴)، کانون
پرورش فکری کودکان و نوجوانان (صفحه‌ی ۳۵ الی ۴۲)

همسر دهقان : «دختر خوبم، دختر گلم، چی شده؟»

دخترک: «شیر را دوشیدم، این طرف را دیدم، آن طرف را دیدم، چشمم افتاد به حیاط همسایه.

دختر همسایه هم گاو را می دوشید.»

همسر دهقان : «چه خوب!»

دخترک : «دختر همسایه شال زیبایی سر کرده بود. مثل آن را برایم بخر تا خوش حال بشوم،

فرز و پرکار بشوم.»

همسر دهقان : «دختر خوبم، دختر گلم، آسمان ما کوچک، خانه ی ما کوچک، مزرعه مان

کوچک، کیسه ی پولمان هم کوچک است.»

دخترک : «مادر جان اگر برایم شال نخرید، مرا خوش حال نکنید، مثل گل پژمرده می شوم.

آن وقت تو و پدر غمگین می شوید، تند و تند کار نمی کنید، خوبِ خوبِ کار نمی کنید

و کیسه مان کوچک تر می شود.»

گوینده: همسر دهقان با ناراحتی قبول کرد و شالی را که دخترش

خواسته بود برایش بافت.

دخترک : «گاو را دوشیدم.»

همسر دهقان : «چه خوب.»

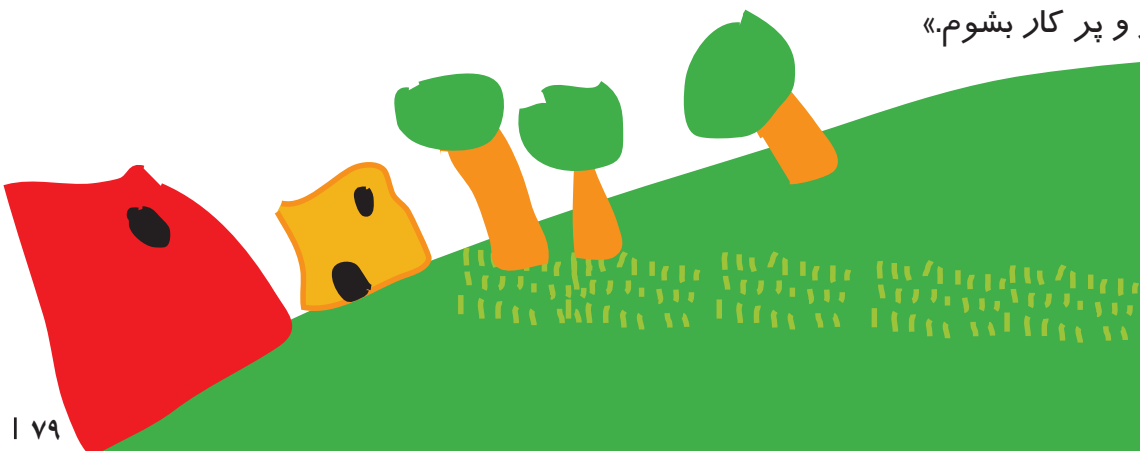
دخترک : «وقتی آن را توی ایوان گذاشتم، دیگر کاری نداشتم، این طرف را دیدم، چشمم افتاد

به حیاط همسایه. دختر همسایه ی دیگرمان داشت سبزی می چید.»

همسر دهقان : «چه کار خوبی! کاش ما هم در باغچه سبزی بکاریم.»

دخترک : «دختر همسایه پیراهن زیبایی پوشیده بود. مثل آن را برایم بخر تا خوش حال بشوم،

فرز و پر کار بشوم.»

همسر دهقان (با آه): «دختر خوبم، دختر گلم، خودت که می‌دانی، آسمان ما کوچک، خانه‌ی ما کوچک، مزرعه‌مان کوچک، کیسه‌ی پولمان هم کوچک است.»

دخترک (با بغض): «مادر جان، اگر برایم پیراهن نخرید، مرا خوش حال نکنید، مثل گل پژمرده می‌شوم، مثل برف آب می‌شوم. آن وقت تو و پدر هم غمگین می‌شوید، تند و تند کار نمی‌کنید، خوب خوب کار نمی‌کنید و کیسه‌مان کوچک و کوچک‌تر می‌شود.»

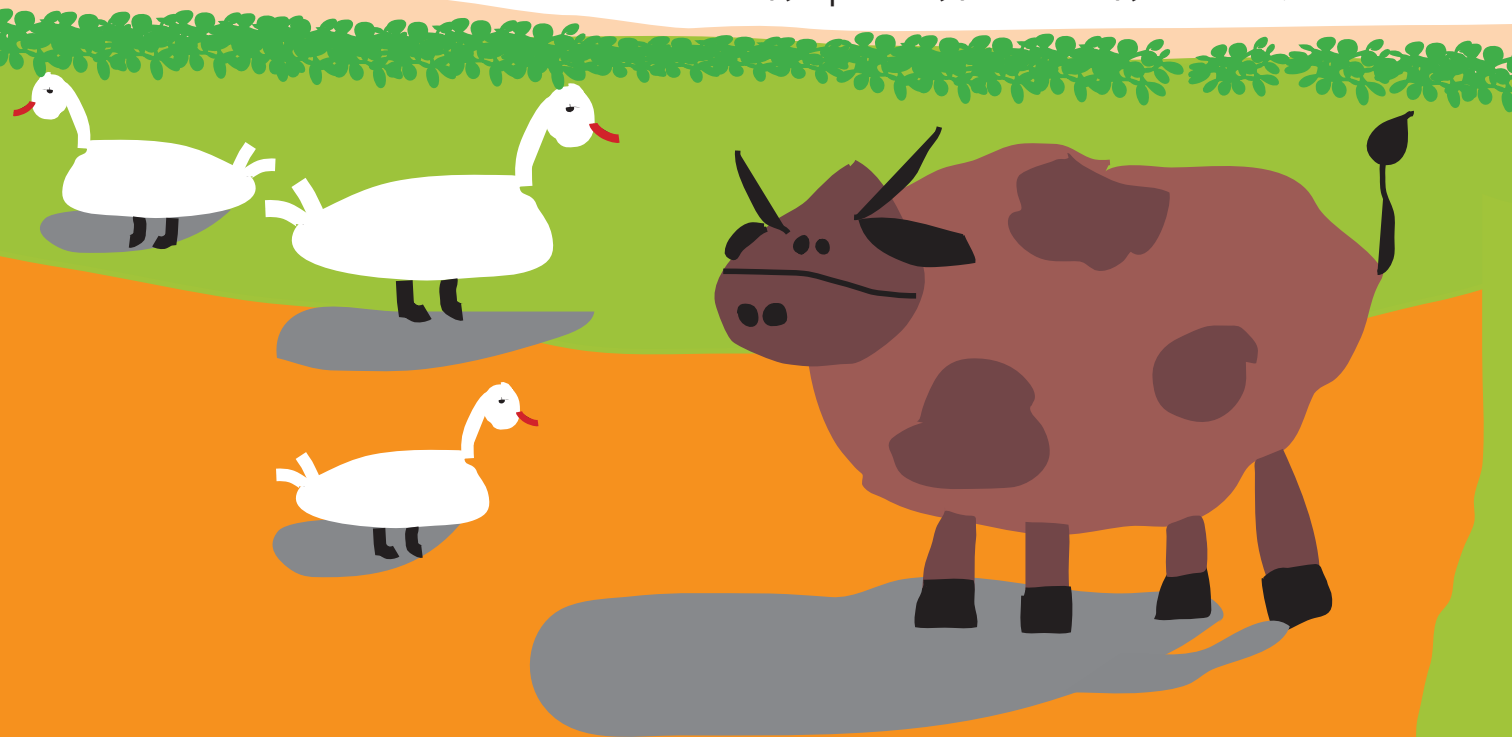
گوینده : همسر دهقان سری تکان داد و با ناراحتی قبول کرد و برای دخترش پیراهنی مثل پیراهن دختر همسایه دوخت. چند روز گذشت. یک روز همسر دهقان به خانه آمد دید گلوله‌های نخ گوشه‌ای افتاده‌اند و دخترک غمگین و ناراحت نشست است. دخترک گفت:

دخترک : «گاو را دوشیدم، باغچه را آب دادم، پشم را ریسیدم، نخ را تابیدم، صدای هی هی شنیدم. دختر دهقان روبه رویی مان را دیدم که گازهایشان را به چرا می‌برد.»

همسر دهقان : « خُب، تو هم غازها را به چرا می‌بردی.»

دخترک : «آخر مادر جان، او یک جفت کفش قشنگ پایش کرده بود. مثل آن را برایم بخر تا خوش حال بشوم، فرزند پرکار بشوم.»

همسر دهقان: «دختر خوبم، دختر گلم، خودت که می‌دانی، آسمان ما کوچک، خانه‌ی ما کوچک، مزرعه‌مان کوچک، کیسه‌ی پولمان هم کوچک است.»

دختر دهقان: «اگر برایم کفش نخرید، مرا خوش حال نکنید، مثل گل پژمرده می شوم، مثل برف آب می شوم. آن وقت تو و پدر هم غمگین می شوید، تند و تند کار نمی کنید، خوب خوب کار نمی کنید و کیسه مان کوچک و کوچک تر می شود.»

گوینده: همسر دهقان ناچار شد، یک جفت کفش، مثل کفش های دختر همسایه برای دخترش بخرد. بعد به دهقان گفت:

همسر دهقان: «دیگر نمی دانم چه کنم، این دختر هر چه می بیند می خواهد.»

گوینده: دهقان چیزی نگفت. یک روز غروب، از مزرعه به خانه برگشت از لانه های غازها صدایی شنید. از جا پرید و گفت:

دهقان: «حتماً روباه است!»

گوینده: دهقان به طرف لانه‌ی غازها دوید. روباه را از آن جا بیرون کرد.
وقتی به خانه برمی‌گشت، فکری به نظرش رسید. در را که باز کرد، گفت:

دهقان: «دختر خوبم، دختر گلم، روباه می‌گوید، امروز صبح، غازها را که به چرا می‌بردی، از تپه‌ها بالا می‌بردی، شال زیبایی سر کرده بودی. روباه می‌گوید یا شالت را می‌دهی یا همه‌ی غازها را می‌برد.»

دخترک(با فریاد): «مگر روباه هم شال سر می‌کند؟!»

دهقان: «من چه می‌دانم؛ حالا که چشمش دیده و دلش خواسته.»

گوینده: دخترک زد زیر گریه و گفت:

دخترک: «چشمش دیده و دلش خواسته یعنی چه!»

گوینده: دخترک شال را به دهقان داد. چند روز بعد نشسته بود که از توی باغچه صدای قار قار شنید. چند کلاغ به خاک باغچه نوک می‌زدند و دانه‌هایی را که تازه کاشته بودند، می‌خوردند. دختر دهقان فریاد زد:

دخترک: «پدر جان، کلاغ را پیران.»

گوینده: دهقان دوید و کلاغ‌ها را پراند، اما کلاغ‌ها دوباره برگشتند.
دهقان به اتاق آمد و گفت:

دهقان: «دختر خوبم، دختر گلم، کلاغ‌ها می‌گویند، امروز وقتی باغچه را آب می‌دادی، پیراهن زیبایی پوشیده بودی. کلاغ‌ها می‌گویند یا پیراهن را می‌دهی یا همه‌ی دانه‌ها را می‌خورند.»

دخترک (با فریاد): «مگر کلاغ‌ها هم پیراهن می‌پوشند؟!»

دهقان: «من چه می‌دانم، حالا که چشمشان دیده و دلشان خواسته.»

دخترک (با گریه): «چشمشان دیده و دلشان خواسته، آخر این هم شد حرف؟!»

گوینده: دخترک پیراهن را به پدرش داد. چند روز بعد دختر دهقان نخ می‌ریسید که موشی توی اتاق دوید. دخترک از جا پرید و از اتاق بیرون رفت و به دهقان گفت:

دخترک: «یک موش توی اتاق است!»

گوینده: دهقان دوید و رفت و خیلی زود برگشت و گفت:

دهقان: «موش کفش‌هایت را دیده و آن‌ها را می‌خواهد.»

دخترک: «پدرجان، به موش بگو مگر چشمت هرچه دید، دلت باید بخواهد؟ نه،

کفش‌ها را دیگر نمی‌دهم.»

گوینده: دهقان رفت و برگشت گفت:

دهقان: «موش می‌گوید: چه طور دختر دهقان هر چه چشمش دید، دلش

بخواهد، اما موش ببیند و نخواهد؟»

دختر دهقان تازه فهمید که در این مدت چه کرده است. از کار خودش

خجالت کشید کفش‌ها را به پدرش داد و از آن به بعد نه این را خواست

نه آن را خواست، نه هر چه چشمش دید، دلش خواست.

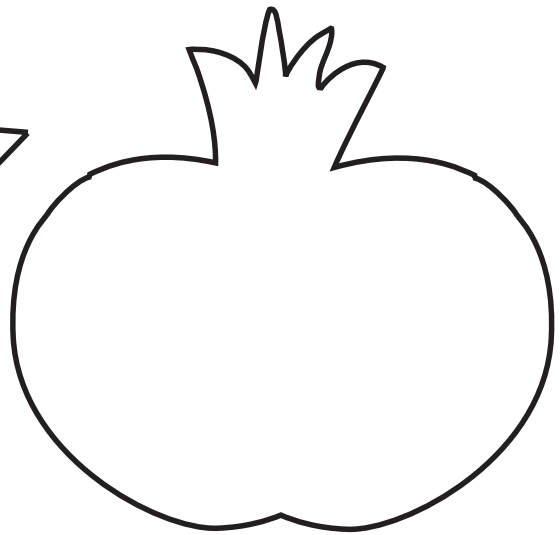
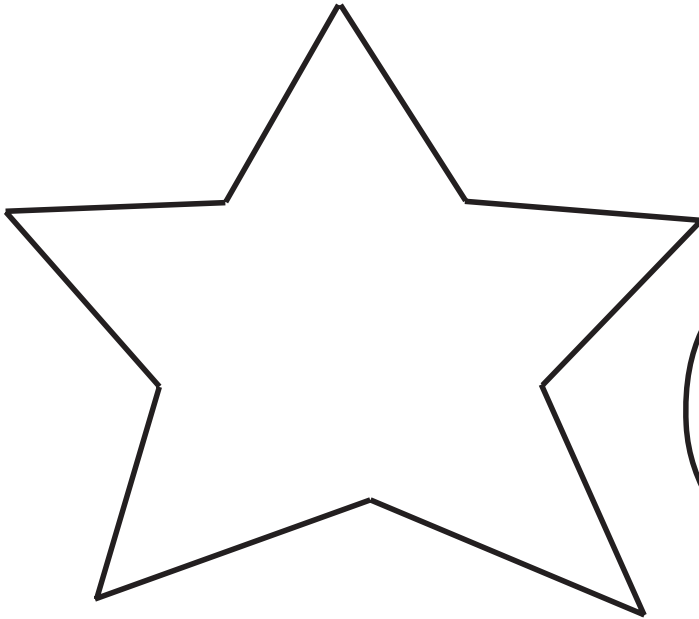
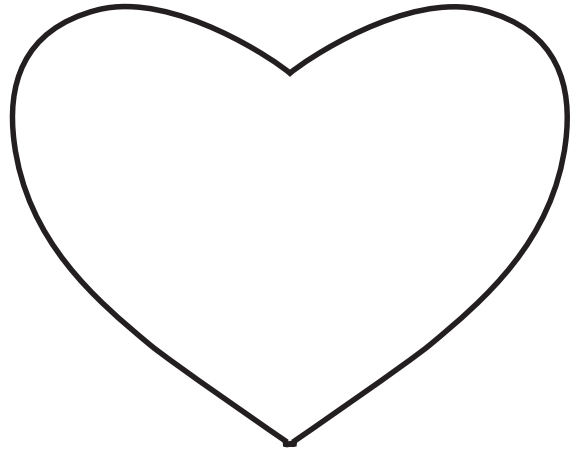
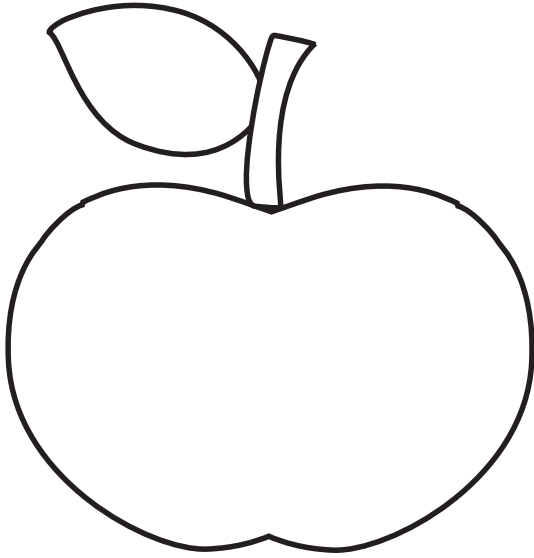
الگوها

۷

درس

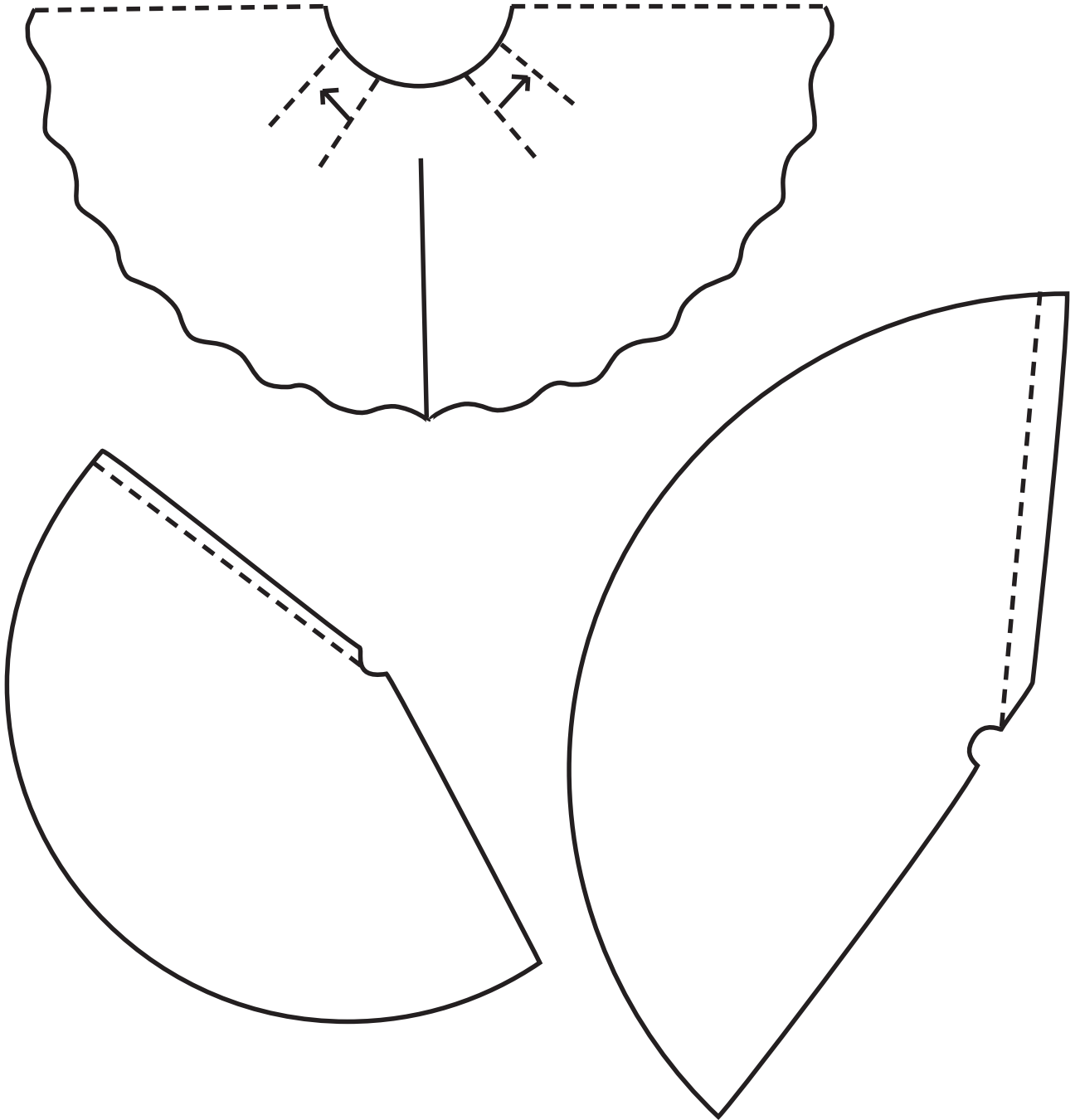
آویزهای کاغذی

۲۳

درس

الگوی عروسک فرشته

۲۱

درس

الگو (تابلوی پرنده)

